

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din
Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENEK

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inserate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797
Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

Spor med Japonsko in sovjetsko Rusijo na kritični točki

Za hribček v Mandžuriji

Kakor na odru je potekal razgovor med japonskim poslanikom in zunanjim ministrom SSSR Litvinovim

Tokio, 22. julija. TG. Zastopnik zunanjega ministrstva je časnikiarjem tolmačil poročilo o poteku protesta japonskega poslanika v Moskvi proti zasedbi mandžurskega obmejnega kraja Čenkufenga po sovjetskih četah. Prvi protest je pri sovjetski vladi vložil japonski odpravnik poslov dne 15. julija in je v imenu japonske vlade zahteval takojšen umik sovjetskih čet. Sovjetska vlada je zahtevalo japonskega zastopnika brez nadaljnega zavrnila.

Dne 20. julija se je zglasil v zunanjem ministru v Moskvi veleposlanik Mamoru Sigemiu, ki je vložil v drugi protest pri Litvinovu in zahteval umik sovjetske oborožene sile z mandžurskega ozemlja. Razgovor med japonskim veleposlanikom in sovjetskim komisarjem za zunanje zadeve Litvinovom je bil sledeči:

Poslanik Sigemiu je razložil Litvinovu, da so Mandžurci hrib, ki so ga zasedli sovjetski vojniki, že stoletja smatrali za romarski kraj in da so tamkaj v juliju in septembru velike verske svečanosti. Mandžursko ljudstvo je zaradi zasedbe ogorčeno.

Litvinov k temu ni imel ničesar povedati. Sigemiu je nadalje razlagal, da je ta hribček last Mandžurije in da je samo po sebi razumljivo za Japonsko, da jamči za nedotakljivost ozemlja svoje zaveznice, da mora takoj podvzeti korake, ki ji jih narekujejo njene obveznosti. Sovjetska Rusija da je do sedaj spoštovala mandžursko mejo in je vedno zatirjala, da ji ni ničesar bolj pri sreči, kakor to, da ostane med Mandžurijo in Sovjetsko Rusijo status quo — to je dosedanje obmejno razmerje. Zato je Japonska začudena nad nenadnim vdorom sovjetske vojske na mandžursko ozemlje. Japonska mora to dejstvo smatrati kot kršitev dosedanjega stanja in Sovjetska Rusija mora nositi odgovornost za vse hude posledice, ki morajo iz tega dejanja nastati. Dejanje Sovjetske Rusije mora Japonska smatrati kot izzivanje, naperejo proti Japonski. Položaj, ki je nastal, je resen, kajti ne sme se pozabiti, da tudi dosedanje odnosi med Japonsko in Sovjetsko Rusijo nikakor niso bili izglajeni. Japonska vlada sporota sovjetski vladi, da je povsem pripravljena storiti skrajne ukrepe, ki so potrebni, da se Mandžurija zaščiti. Japonska zahteva od Sovjetske Rusije, naj nemudoma umakne svojo oboroženo silo iz Čenkufenga in okolice na prejšnjo mejo, kot je obstajala do 11. julija. Japonska vlada prosi sovjetsko vlado, naj tej zahtevi posveti resno pozornost.

Litvinov je na ta dolgi japonski protest odgovoril, da je ozemlje okrog Čenkufenga sovjetsko ozemlje in da morajo obmejni neredi, o katerih govori japonski diplomat, izvirati od mandžurske ali japonske strani, ki nosita tudi odgovornost zanje, ne pa Sovjetska Rusija, ki je tamkaj lastnica in na svojem. Glavno odgovornost za te neredne pa mora prevzeti Japonska. Japonski poslanik je odgovoril Litvinovu, da zemljevid, ki ga je sovjetska vlada v do-

kaz svojih trditve pokazala, nikdar ni bil objavljen in ga nikdo razen sovjetske vlade ne pozna. Razgovor o takšnih zemljevidih stvar samo še bolj zamotava. On se o zemljevidih, posebno ne o takšnih, ne bo razgovarjal. Sedanjí spor je jasno nastal zaradi tega, ker so sovjetske čete prekršile mejo in zasedle ozemlje, kjer so bili prej Mandžurci in ki je dokazano mandžursko. Nadalje je očividno Sovjetska Rusija hotela izzivati Japonsko, ker so sovjetske čete na zasedenem ozemlju začele graditi utrdbe, proti čemur mora cesarska japonska armada odločno protestirati, kajti njo veže dolžnost, da skupno z mandžursko armado brani nedotakljivost mandžurskega drž. ozemlja.

Litvinov je na to odgovoril, da mora sovjetska vlada odločno protestirati proti temu, da ji očitajo, češ da je Japonsko izzivala. Sovjetske čete imajo vendar pravico, da se na svojem lastnem ozemlju premikajo, kakor hočejo, in nobena tuja država nima pravice premikanja čet v Rusiji sami proglasiti za izzivanje. Pač pa je zahteva, naj se sovjetske čete umaknejo, izzivanje od strani Japonske, proti kateremu mora Sovjetska Rusija vložiti oster protest.

Sigemiu je na to menil, da so, odkar so sovjetske čete na mandžurskem ozemlju, vsak dan dogajajo vojaški incidenti. Japonska zahteva hoče samo doseči, da se obnovi staro stanje in da prenehajo vojaški neredi na meji. Sovjetska Rusija naj dobro premisli, kaj bo storila, in naj dobro pretehta odgovornost, v primeru, če bo Japonsko zahtevno odbila.

Litvinov je na to odgovoril, da japonskega protesta ne vzame na znanje, ker Japonski ne dovoli, da bi se vmešavala v notranje zadeve Rusije. Sovjetske posadke so dobile povelje, da morajo braniti sovjetsko ozemlje.

Sigemiu je odgovoril, če sme Japonska iz tega sklepati, da je za poravnavo spora, ki je nastal, potrebna uporaba oborožene sile.

Litvinov je odgovoril, da japonske zahteve sploh ne more vzeti na znanje, ker se tiče ozemlja, ki je last sovjetske države. Naj sporoči japonski vladi, da naj nikar ne računa na kakšen uspeh, če bi v Moskvi izražala grožnje o uporabi oborožene sile.

Takšen je bil potek razgovora med japonskim poslanikom v Moskvi in Litvinovim. Časnikarji so nato postavili nekaj vprašanj, na katera je zastopnik zunanjega ministrstva odgovarjal. Ko so med drugim postavili vprašanje, če so resnične vesti tujega tiska, da je poslanik Sigemiu pri tej priliki omenil, da je Japonska pripravljena s silo uveljaviti svoje zahteve, je zastopnik japonskega zunanjega ministrstva odgovoril, da Sigemiu ni nikdar kaj takega dejal. Drugi časnikar pa je vprašal, kakšne ukrepe bo sklenila sedaj Japonska. Zastopnik zunanjega ministrstva je odgovoril, da vsa diplomatska sredstva še niso izčrpana. S pogajanjem z Moskvo je treba biti potrpežljiv. Toda Japonska je v vsakem primeru pripravljena, da oločaju ustrezajoče ukrepe izda.

Ultimat?

Pariz, 22. jul. AA. (Stefani). Po nekkih vesteh iz Moskve se zdi, da je točna vest, da je Japonska poslala Sovjetski Rusiji ultimatum. Litvinov je uradno obveščen, da bo Japonska prisiljena rabiti silo, če Sovjetska Rusija ne bo spoštovala nedotakljivosti mandžurskih meja ter ne bo takoj umaknila svojih čet z mandžurskega ozemlja okrog Čenkufenga.

Tokio, 22. julija. c. Zastopnik zunanjega ministrstva je izjavil zastopnikom tiska, da ni res, da bi bil japonski veleposlanik v Moskvi zagrozil sovjetski vladi s kakšno posebno japonsko akcijo zaradi dogodkov na mandžurski meji. Pač pa je potrdil, da se japonska vlada stažno posvetuje in da pripravlja celo vrsto primernih ukrepov. (Zemljevid k dogodkom v Mandžuriji glej spodaj.)

Angleški kralj odšel iz Pariza

Pariz, 22. jul. AA. (Havas). Po večerji v Quai d'Orsayu je bil v palači velik koncert, katerega so se poleg angleške kraljevske dvojice udeležile tudi številne ugledne osebnosti. Vsa palača je bila od znotraj in zunaj krasno razsvetljena. Umetniški program so izvajali najbolj odlični člani pariške opere in baleta. Po zaključku umetniškega programa ob 23.15 so se angleški kralj in kraljica ter predsednik Lebrun s svojo gospos pokazali na balkonu. Nepregledne množice ljudi, ki so se zbrali okrog palače, so z burnim vzklikanjem in silno navdušenimi manifestacijami pozdravile goste. Reka Seine in ves Pariz sta se kar bliskala v morju luči. Ob pol polnoči sta se kralj in kraljica umaknila v svoje prostore, predsednik Lebrun in gospa sta se

pa odpeljala v Elizejsko palačo. Toda množice, zbrane okrog Quai d'Orsayu, so še nadalje navdušeno vzklikale kralju in kraljici, da sta se morala ponovno pokazati na balkonu. Še dolgo potem so se po ulicah Pariza razlegali vzkliki angleškemu kralju in kraljici.

Zadnja slovesnost pred odhodom

Pariz, 22. julija. b. Danes dopoldne sta angleški kralj in kraljica zapustila Pariz in odpotovala v Ville-Bretagne, kjer sta prisostvovala odkritju spomenika padlim avstralskim vojakom v svetovni vojni. Ob 10 dopoldne se je angleška kraljevska dvojica še enkrat pokazala Parizanom na balkonu svojega apartmana na Quai d'Orsayu ter se poslovila od pariškega prebivalstva. Takoj nato sta kralj in kraljica odšla na kolodvor, kamor so ju spremljali člani francoske vlade in avstralske delegacije. S posebnim vlakom so odšli nato v Ville Bretagne, kamor je odpotoval tudi predsednik francoske republike Lebrun. V Ville Bretagne so pozdravili visoke angleške goste predstavniki francoskih oblasti na angleškem področju, ker je francoska republika darovala britanskemu narodu kos zemljišča, na katerem je postavljen spomenik v svetovni vojni padlim žrtvam. Pred spomenikom je imel angleški kralj kratek nagovor, nakar so spomenik odkrili. Ko je bila spominška svečanost končana, je kraljevski par nadaljeval svojo pot v domovino. Do Calaisa se je odpeljal s posebnim vlakom, tam pa je angleškega vladarja čakala ladja »Enchantress« in ga odpeljala nazaj v Anglijo.

Hitlerjevski odličniki na Koroškem

Celovec, 22. jul. TG. Iz Salzburga je prišel semkaj nemški propagandni minister dr. Gubels, ki se je po daljšem posvetu z oblastmi odpeljal dalje proti Gradcu, kjer mu pripravljajo svečan sprejem. Za nedeljo je najavljen obisk Hitlerjevega namestnika Rudolfa Hessa, ki bo imel v Celovcu velik govor v prisotnosti vseh odličnikov oblasti in stranke. Zaradi tega je bil tudi »Slovenski dan« v Globasnici prepovedan in preložen na naslednjo nedeljo.

Spaak na konferenci skandinavskih držav

Bruselj, 22. julija. c. Belgijski ministrski predsednik Spaak je danes odpotoval v Kopenhagen, kjer se bo udeležil konference skandinavskih držav.

Po španskih bojiščih

Salamanca, 22. jul. AA. (DNB). Poročilo nacionalističnega vrhovnega poveljstva: V četrtki se je nacionalistom posrečilo napredovati na pobočjih hriba Salade. Zasedli so vasi Higieras in Benefar. Na odseku Fanzere so zasedli mesto Rezito ter odbili pri tem hud sovražnikov napad. Na ekstremadurskem bojišču so naše čete zavzele postojanke na odseku Puente del Artibis in Renove ob obali reke Gvadaliara in pri tem zlomile sovražnikovo bojno črto. Nato so nacionalistične čete prodirale v smeri proti Redoma, Valvilar de Pela.

Dunajska vremenska napoved: počasi se bo zjasnilo in topleje.

Pismo iz Nemčije

Prvo, kar človeka prijetno presenetli, je neverjetna živahnost v obratu. Tovarna zaposluje trenutno 3000 delavcev, od katerih večina dela v akordnem delu. Kot trdi inženir, ki razkazuje obrat, tovarna ne more ustreči vsem naročilom, čeprav se dela v dveh izmenah (Schicht) — torej po 16 ur na dan. Zanimivost so vozovi za konjsko vprego s kolesi na gume. Konstrukcija voza je podobna konstrukciji tovornega avtomobila. S tem vozom lahko par srednjih konj pelje po njivi 7500 kg tovora, n. pr. sladkorne pese. Za veleposredstva vsekakor dragocena pridobitev. Cena vozu je sorazmerno visoka: 1200 do 2000 mark. Toda to so tehnične zadeve, ki zanimajo predvsem strokovnjake. Nas pa zanima v prvi vrsti človek.

Delavstvo v tovarni je nekam presenetljivo molčeče, a na zunaj dostojno opravljeno in tudi dobro hranjeno. Kakega hujskega pomanjkanja ni opaziti. Če vprašamo delavca po plači, je odgovor kratek: toliko in toliko na teden. Več kot polovica je strokovnih delavcev. Ti zaslužijo sorazmerno dobro, izbranci celo do 65 mark na teden — brutto seveda; torej okroglo 250 mark na mesec. Od tega se odtegnejo razne dajatve, pri omenjeni plači 25 do 30%. Čim manjši je brutto-zaslužek, tem manjše so procentualne dajatve. Pri brutto plači 130 mark na mesec znaša odtegljaj samo še okroglo 10%. To je pa hkrati tudi ekstenznen minimum, ker je življenje v Nemčiji sorazmerno zelo drago. V nekem drugem industrijskem centru Nemčije sem imel priliko, da izvem podrobnosti o današnjem življenju nemškega delavca. Tu so mi povedali, da se v splošnem plače za samce od l. 1933. niso povečale, pač pa se je podražilo življenje okroglo za 30%, na nekaterih področjih tudi za 45 do 50%. Vsekakor pa je zelo vestno poskrbljeno za družinske očete s številnimi otroki. Tu je priskočila na pomoč država, ki je iz posebnih fondov izdatno podprla družine z več nepreskrbljenimi otroki: za četrtega otroka je določena že mesečna podpora v višini 10 mark, za vsakega nadaljnega otroka pa 20 mark. Tako prejme n. pr. oče z 8 nepreskrbljenimi otroki za zeno in deco skupno okroglo 100 mark podpore od države, poleg svojega zaslužka v tovarni. Seveda so očetje z 8 otroki bolj redki, najbolj pogosta je družina z 2 ali 3 otroki — v tem primeru pa je plača skoraj enaka kot za samca. Dodatek je zelo skromen.

Važna pa je okolnost, da je ogromna večina delavstva zares zaposlena in da trenutno za brezposelnost ni nobene nevarnosti. Zato si delavec lahko nekako uredi svoje življenje primerno svojemu zaslužku in s tem lahko tudi računa.

Posebej je treba poudariti velika prizadevanja podjetij v higijenskem oziru. Tovarna R. Sack ima v vsakem oddelku skupno umivalnico za delavce s toplo in mrzlo vodo. K umivalnici je priključena kopalnica s prhami, ki se jih delavec po pripovedovanju redno poslužuje. Tu so tudi v posebnem prostoru omare za obleko. Ko se delavec po delu okopije, pusti svojo obleko v omari in obleče snažna oblačila za na ulico. Ko so odhajali delavci iz tovarne, na njih ni bilo opaziti, da so 8 ur delali ob Martinovih pečeh ali v barvarškem oddelku.

Tudi za uspešno zračenje tovarniških prostorov se je veliko storilo. Ponekod so bile montirane moderne naprave za zračenje, katerih instalacija je stala težke desetstisoče mark. So podjetja, ki so jih uvedla prostovoljno in zgledno, nekatera so pa bila tudi prisiljena.

Še v nekem oziru se je v Nemčiji veliko storilo za zboljšanje življenjske ravni delavca — to so delavska stanovanja.

Na periferiji Leipziga je v zadnjih letih vstalo iz tal več tisoč eno ali dvostanovanjskih hišic, ki so namenjene v prvi vrsti za delavske družine s številnimi otroki. Vseh teh hišic je okroglo 9000 in v njih je prostora približno za 14.000 družin.

Vsako stanovanje ima kuhinjo s pritliklinami, kopalnico in najmanj dve sobi, lahko pa tudi tri ali celo štiri sobe. Vsaki družini je dodeljen kos zemlje, 800 do 1000 kvad. metrov, neposredno okoli hišice. Družina se mora obvezati, da bo to zemljo vestno in skrbno obdelovala. Kdor bi zanemaril obdelovanje zemlje, izgubi pravico do nje in do stanovanja. Doslej — po pripovedovanju — takih primerov ni bilo.

Najemnina za hišico in zemljo znaša 18 do 25 mark mesečno. To je za razmere v Nemčiji zelo ugodno, posebno če pomislimo, da je v tem tudi že zapopadna amortizacija za hišico. V 40 letih postane namreč družina lastnik hiše in ji ne bo več treba plačevati najemnine, dočim ostane zemlja tudi potem še vedno last mestne občine. Hišice lastnik ne more prodati — razen v izjemnih primerih — in jo mora zapustiti svojemu zakonitemu potomcu. Sicer je 40 let zelo dolga doba in se medtem marsikaj lahko spremeni, vendar pa je upanje, da bo nekoč ta hišica last družine, to upanje daje delavcu veselje do napredka in upanje na lepšo bodočnost. Priznati je treba, da je ta zamisel predvsem psihološko zelo duhovito in dobro zamišljena.

Hišice so postavili iz javnih sredstev, mestna občina pa je dala na razpolago svet. Vrednost hišic je preračunana na povprečno 4500 mark. Če je delavec, ki se je potegoval za tako hišico, v svojem prostem času pomagal osebno pri gradbi, se mu je njegovo delo vračunavalo, in to pavšalno v višini 900 mark. Temu primerno trajajo potem odplačevanje nekaj let manj, nekako 34 let. Na ta način se je skušala povečati podjetnost delavca in seveda so se tako tudi gradbeni stroški zmanjšali.

Pogled na delavsko kolonijo na robu Leipziga je zelo prijeten. Njivice so zgledno obdelane, največje je videti krompirja, sicer pa vsakdo lahko dela po svojem okusu. Nekateri družine gojijo celo koze, druge imajo zajce ali kure; navadno je kaj živega drobiža okoli hiše.

Za številne otroke je mestna občina postavila v koloniji moderno šolo, mestna igrišča in urenila tudi manjše športne prostore. Vsa kolonija je preprežena z lepimi poti, deloma asfaltiranimi, do kolonije vozi tudi cestna železnica.

To je en primer tovrstnega prizadevanja, ko se skuša z javnimi sredstvi priskočiti na pomoč ravno tistemu sloju, ki se je po dosedanjih sku-

Nadaljevanje na 2. strani

Pri ameriških Slovenkah

Pogovor z urednico „Zarje“ g. Albino Novakovo

Poiskal sem jo v Unionu, kjer stanuje, kadar se mudi v Ljubljani. Že takoj po prvih besedah, ki jih je izrekla ta dostojanstvena gospa, se je izdala, da je prietna Ribničanka, kajti njena govorica je zelo pobarvana z ribniškim naglasom, ki se mu pridružuje še angleški pridih, zlasti na koncu besed, tako da jo je res užitek poslušati. Govori v lepih vezanih stavkih in brez vsakega spotikljaja, tako da ima človek vtis, kot bi še nikdar ne govorila kakega tujega jezika.

»Gospa, rad bi, da bi mi za čitatelje »Slovenca« povedali kaj o »Zarji«, o Vaši organizaciji, o ameriškem slovenskem ženstvu in o ameriškem življenju sploh, pa še o svojih vtiskih v domovini in še o tem in onem.«

»To ste pa kot cigan, ki bi rad sto stvari hkrati in potem še eno povrh! Pa ker ste Bločan, torej skoraj moj ožji rojak in zato, ker bo za »Slovenca«, vam bom skušala v vsem ustreči. Kar od kraja bom začela!

»Zarja«, katere urednica sem sedaj peto leto, je mesečno glasilo Slovenske ženske zveze v Ameriki. List je star 9 let in je začel izhajati dve leti po ustanovitvi društva. Prejema ga vsaka članica, poleg tega pa ima še okrog 200 drugih naročnikov, tako da se tiska v nakladi 10.000 izvodov. Gradivo za list so predvsem dopisi od stalnih poročevalk iz vseh krajev republike, ki vsak mesec poročajo o stanju in aktivnosti njihove naselbine in zlasti podružnice. Ti dopisi so zrcalo vsega našega delovanja. Tako se med seboj spoznavamo in če se kaj primeri, da se snidemo n. pr. s sestrami iz San Franciscas, ki je 3000 milj oddaljen od Clevelanda, kjer izhaja naš list, se že kar poznamo kot stare znanke.«

»Oprostite, gospa, kako pa to, da timate v listu tudi angleško prilogo; saj je list menda izključno za Slovenke?«

Praznik avtomobilistov in motociklistov na Jezerskem vrhu

Zopet proslavljajo slovenski avtomobilisti in motociklisti svojega zaščitnika sv. Krištofa in se ob tej priliki peljejo na Jezerski vrh, da izprošijo sreče zase in za svoja vozila. Praznovanje sv. Krištofa postaja od leta do leta popularnejše ne samo v drugih državah, nego tudi pri nas: to je dan, ki ga vsak motorni vozač rezervira že vse leto v naprej za to priliko — saj je to njegov največji praznik. Tudi letošnje praznovanje sv. Krištofa se bo vršilo pod okriljem Avtokluba, ki priredi v nedeljo, dne 24. t. m. izlet na Jezerski vrh,

Kip sv. Krištofa, ki ga je poklonil Avtoklub za novo kapelico.

kjer bodo blagoslovili novo kapelico s kipom sv. Krištofa, katerega je poklonil Avtoklub. Kip je zanimivo delo v baročnem slogu in je razstavljen v izložbi pri »Putnik-u« na Tyrševi cesti. Na dan izleta bo ob 10 skupna sv. maša, blagoslovitev vozil ter slovesna otvoritev nove ekspoziturne Avtokluba na samem vrhu prelaza. Po končanem slovesnem delu bo piknik na prostem; tu bo za razvedrilo gostov skrbel prireditveni odbor z družabnimi igrami, akademski kvintet s petjem in g. Stanko s svojo harmoniko. Udeležba avtomobilistov in motociklistov bo brez dvoma številna, saj je Jezersko naše najlepše planinsko letovišče, a je poleg tega oddaljeno od Ljubljane samo 57 km, vzpon pa znaša samo 10 odstotkov.

»To je na prvi pogled čudno, kajne. Pa ima vendar svoj veliki praktični pomen. Naše mlajše ženske, zlasti tiste, ki so bile rojene v Ameriki, čisto ne znajo toliko materskega jezika, da bi mogle slovenske stvari s pridom čitati. Pomisliti morate namreč, da v Uniji ni več slovenskih šol in da naša mladina uživa angleški pouk ter se slovenščine nauči le toliko, kolikor ima prilike pri svojih starših, kar pa ni veliko, če imamo pred očmi, da vsak v praksi, zlasti v javnem življenju uporablja po veliki večini le angleščino. Ker pa nam je za to, da tudi v mladini vzbudimo ljubezen do lastnega naroda in jezika, jih v angleščini, ki jo mladina bolj razume, nepreostano navajamo in opozarjamo k čitanju v materskem jeziku, da se ga na ta način privadijo.

Pravi isti namen imajo tudi vezbalni krožki, ki sem jih začela uvajati jaz in so edini te vrste, a so zdaj ustanovljeni že po vseh večjih naselbinah. Mladino moramo namreč vzgajati, da bo za nami prevzela delo, ki smo ga začeli. Ti krožki so ustvarjeni v ameriškem duhu, a imajo slovensko čustvo v sebi. Ženska je v Ameriki namreč vse bolj upoštevana kot pri vas, zakaj v Ameriki se udeležuje vsega družabnega in političnega življenja prav tako kot moški. Prav zato me čutimo, da opravljamo velik del našega javnega življenja med Slovenci v Ameriki, ker postavljamo povsod svoj narod v isto vrsto z drugimi in mu tako pomagamo do večjega ugleda. Pri vseh manifestacijah imajo naše članice poseben pomen, ker nastopajo v narodnih nošah in tako vzbujajo videz moči in discipliniranosti. In prav na to smo ponosne. Ustanoviti tako močno organizacijo, kot je naša, med takšnimi razdaljami, se zdi na prvi pogled tudi v Ameriki skoraj nemogoče.

Pravi namen naše organizacije pa je v kratkem povedano tale: Hočemo obdržati med našim ženskim ljubzen do lastnega naroda in hočemo

Danes sprejem naših zmagovalcev v Franciji

Drevi ob pol 8 bo v frančiškanski dvorani slovesen sprejem naših vrljih telovadcev, ki so tako častno zastopali jugoslovanske in slovenske barve v Franciji, kjer so se udeležili mednarodnih telovadnih tekem v mestu Bloisu. Tam so dosegli, kakor smo že poročali, prvo mesto v mednarodnem deseterboju, kjer je zmagal g. Ivo Varšek, prvo mesto v peterboju seniorjev je dosegel g. Jože Hvale, organizator mladinskega tabora v Ljubljani, zlato svetinjo pa je dobil g. Karel Janež. Naši tekmovalci so dobili vsa tri darila, edina, ki jih je dal francoski minister za telesno vzgojo, in sicer dve zlati plaketi ter umetniško izdelan kip Angela Zmagovalca. V tekmah za prvenstvo Francije v dva-

v njih vzbudili zavest, da je naš narod enakoverden drugim narodom. Tudi v vezbalnih krožkih etreml vse naše delo za tem, da vcepimo v srca naše mladine tisto vero in ljubezen do naroda, ki jo je vsaka mati prinesla s seboj iz domovine. Za Slovence, ki smo že po naravi tako nadarjeni za jezike, da nam je to v narodno škodo, je v Ameriki, t. j. v deželi demokracije, ki je zlasti velika v narodnostnem in jezikovnem pogledu, še večja nevarnost, da se asimilirajo. Saj veste, kako je že v šoli: človek se z veseljem uči nekega predmeta privatno, kakor hitro pa postane obvezen, t. j. prisiljen, izgubi do njega vse simpatije.

Zato pa opravljamo nad vse važno delo, katerega plodovi se kažejo že zdaj kljub temu, da je organizacija še tako mlada. Pravi pomen vsega tega pa se bo pokazal šele čez nekaj desetletij.

Za trenutek je prestala in se preselila na divan, kot bi se hotela spomniti, kaj naj bi mi še povedala. Takoj nato je nadaljevala:

»O svojih vtiskih, ki sem jih dobila v domovini, naj bi vam še nekaj povedala. To pa sploh ne vem, kako bi naredila, kajti s tovarišicami smo videle toliko lepega, da ni mogoče popisati. Nobenega pretiravanja ne bo treba in vem, da ne bo mogoče s peresom popisati vsega tistega, kar smo videle in čutile. Povsod, kjer smo bile, smo kupovale slike, da jih bomo potem priobčevali v listu in tako vzbudile v članicah, ki niso prišle z nami, večje zanimanje. Poleg tega pa smo še same posnele nešteto fotografij.

O naravnih lepotah Slovenije pa morem reči samo to: Če bi se mogla vsa ta lepota prenesti v Ameriko, potem bi se šele moglo govoriti o njenem bogastvu, potem! Kaj bi Američani vse naredili iz tega kočka zemlje! Pri vas bi morali biti v tem pogledu bolj gospodarski in več storiti za tujski promet, zlasti za ceste. To mi je bilo namreč edino neprijetno na vseh izletih in vožnjah: prah, prah!

In h koncu bi rada pripomnila še tole: posvečajte nam po svojem časopisu še več pozornosti kot doslej. Ne veste, kolika moralna opora je to. Samo v složenem sodelovanju bomo dosegli to, za kar se trudimo: ohranitev naše krvi v tujini.«

najsterboju je zmagal Anton Schlindwein, brat zmagovalca na mednarodnem mladinskem taboru v Ljubljani, v tekmah društev pa je zmagalo društvo iz Bordeauxa, ki je štel 48 mož. Skupno je nastopilo 6548 tekmovalcev, in sicer iz Jugoslavije, Francije, Belgije, Arabije in Italijani iz Tunisa. V tako velikem številu so naši maloštevilni telovadci torej nad vse častno zastopali naše barve. Vabimo vse članstvo in prijatelje naših fantovskih odsekov in deklinskih krožkov, naj se drevi ob pol 8 udeležijo uradnega sprejema v frančiškanski dvorani. Naše zmagovalce pa priskrbeno pozdravljamo, jim h krasnemu uspehu čestitamo ter se veselimo njihovih krasnih zmag.

Zlatomašnik Matija Slak

Veličastno bodo v nedeljo 24. t. m. označili zvonovi župne cerkve na Brdu veličasten jubilej, da obhajajo duhovni oče brdske župnije svetnik Matija Slak zlato mašo. 23. julija 1888 sta na tistem pri M. B. darovala prvo sveto daritev dva novomašnika. Bila sta pokojni nepozabni dr. Janez Evangelist Krek in današnji zlatomašnik g. Matija Slak. Pri M. B. sta nastopila svojo mašniško pot. Njej priporočila svoje delo. Iskreno prijateljstvo je vezalo ta dva duhovnika do prerane smrti dr. Kreka, saj je dr. Krek večkrat in rad obiskoval svojega prijatelja župnika na prijaznem Brdu. G. zlatomašnik je bil v začetku svojega mašniškega življenja rahlega zdravlja, vendar mu je Bog dal, da je dočkal svoj veličastni jubilej. Kot kaplan je služil v Stari cerkvi, Predosljah, Vodica in Mengšu. Leta 1900 pa je nastopil svojo službo kot župnik na Brdu. Celih 38 let deluje kot župnik na istem mestu. Svoj jubilej obhajata danes na tistem pri M. B. na Brezjah, kjer je tudi imel novo mašo, a slovesno bo svoj jubilej obhajal v nedeljo na Brdu. Ni imel namena slovesno obhajati zlate maše, ker je vse življenje silno skromen in ni maral, da bi v javnosti količikaj stopal v ospredje. Ko je leta 1931 postal duhovni svetnik, se je ustrašil, češ, zakaj, kako, čemu ga je doletelo to odlikovanje. Toda njegovi predstojniki so vedeli, zakaj so ga imenovali za svetnika in vsa duhovščina moravške dekanije, njegovi sobratje, ki so poznali njegovo srce in dušo, so bili zelo razveseljeni, da ga je doletelo odlikovanje, znamenje, kako priljubljen, da, spoštovan je pri svojih duhovnih sobratih. Tako je hotel skriti svoj zlatomašni jubilej, toda verniki, brez razlike, so zahtevali, da ta veliki dan svojega očeta praznujejo vsi farani, da se kot otroci veselijo te velike milosti 50 letnice mašništva. Znamenje, kako je pri svojih vernikih priljubljen in spoštovan. Delaven na vseh poljih, skrben za bolnike, usmiljen do revežev, mnogo solz je posušila njegova očetovska beseda, mnogo tolažbe prinesla marsikateremu trpinu. Tudi njegovo življenje je bilo mnogokrat prepolno križev, težav, a mirno, Bogu vdano, tiho je vse prenesel, prepričan, da je Bog videl vsako njegovo delo, in zaupal, da mu bo pomagal Bog, kadar bo božja Previdnost smatrala za potrebno. Gospodu zlatomašniku iskreno čestitamo k njegovemu jubileju, prepričani, da je njegovo življenje bogato pri Bogu. — Iskreno želimo, naj ga dobri Bog ohrani še mnogo let!

Suša v Beli Krajini

Subor, 21. julija.

Zalostno izgleda sedaj Bela krajina. Sicer smo navajeni suše, ki je druga leta nastopila konec julija, letos smo pa imeli zadnji dež, ki je nekoliko namočil, 22. maja. Vsi vodnjaki so prazni kakor tudi luže, kjer so napajali živino. Peeter je bil pogled vsako jutro in večer, ko se je cela procesija voz s sodi pomikala proti Metliki, da so pripeljali vode za ljudi in živino.

Razumevanje za našo revščino in potrebo je pokazala banska uprava in mestna občina ljubljanska, ki sta poslali v Belo krajino dva škropilna avtomobila, ki od nedelje razvažata vodo v posamezne vodnjake. Za prvo silo je pomagano. Prosimo pa bansko upravo, da bi pospešila graditev vodovoda.

† Marija Klinar

Sl. Javornik, 21. julija.

Dne 21. julija je na Javorniku umrla gospa Klinarjeva, mati poznanih kulturnih prosvetnih in telesnovzgojnih delavcev Franceta in Janka Klinarja. Pred meseci, ko je veliko ljudi zadela kap, je legla v posteljo tudi Klinarjeva mama in potrpežljivo prenašala trpljenje. Kadar koli so jo v tej dobi obiskali svoji in poznanec, so ji ob slovesu stopile solze v oči. Kakor vedno, jih je hotela tudi ob vsaki taki priliki pozvati, da ostanejo dobri. Beseda ni mogla izraziti misli, pa so povedale oči. Vdano je trpela in dolge ure je molila vsak dan. Pokojna Klinarjeva, po domače Kramerjeva mama, je bila rojena pred 73 leti. Njeno življenje je bilo eno samo veliko delo. Mož ji je kmalu umrl in pustil dva otroka. Oba je poslala v šole. Njeno življenje je bil velik delavnik. Klinarjeva mati je bila poznana kot študentovska mama, posebno pa bo ostala nenadomestljiva in nepozabna kot poverjenica katoliških listov. V vsako slovensko družino katoliški list, je bila njena želja, in da hodi v ta kovinarski kraj toliko naših listov, je zasluga prav Klinarjeve mame. Ko stojimo ob grobu te vzorne katoliške slovenske matere, ji izrekamo zahvalo za njeno požrtvovalno delo. Sinovoma, ki nadaljujeta njeno delo v delavskem mestu, izrekamo najiskrenejše sožalje kakor tudi vsem ostalim svojcem. Blagi rajni na! sveti večna luč!

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef« grenčice.

Zadnja pot žrtve planin

Pogreb prve letošnje žrtve Kamniških planin, 29 letnega Viktorja Brejca, v Kamniku je bil kaj ganljiva priča iskrenega sočutja, ki ga je pokazalo vse mesto do hudo prizadetih svojcev, zlasti pa do užalošene matere, ki je s sinom izgubila krepko oporo na stara leta. Viktor Breje je bil tih, miren, delaven in vester mladenič, pravi primer zglednega sina, ki je bil ponos matere in njena velika nada. Bil je izredno marljiv in točen pri delu, tako da so ga visoko cenili tovarnarji g. Antona Knafljiča in njegovi predpostavljeni, vsi prijatelji pa so imeli v njem iskreno tovariša.

Krsto tragično umrle žrtve planin so tovariši planinci okrasili s cvetjem in planikami, v sprejemu pa so pred krsto nosili 7 vence in šopkov, ki so jih poklonili tovarnarji g. Knafljiča, društvo »Tabor«, svoji in tovariši. Pomnožen zbor pevskega društva »Solidarnost« je zapel pokojniku v slovo poslednje žalostinke, kamniška mestna godba pa je v sprejemu igrala žalne koračnice. Za krsto so za užalošeni svoji koračniki tovarnarji gosp. Knafljič z vsem uradništvom, planinci in delavski tovariši ter dolga vrsta občinstva iz Kamnika in okolice. Številno je bilo zastopano tudi primorsko emigrantsko društvo »Tabor«. Pogrebne obrede je opravil dekan in kanonik g. Matej Rihar. Ob odprtem grobu se je v ganljivih besedah poslovil od pokojnega tovariša g. France Poznika. Tovariši planinci, ki so nosili krsto, so zasuli sveži grob mladega življenja vpravo v času, ko so se na najvišjih vrhovih naših grintovcev, ki jih je pokojni Viktor tako ljubil, utrnili poslednji žarki zahajajočega sonca in je bil mrak ovil doline.

Bodi mladi žrtvi Kamniških planin ohranjen trajen spomin, hudo prizadeti materi in svojemcu pa naše iskreno sožalje!

EDINA TOLAŽBA

Ki-Ki BONBONI

Jubilej velikega pobornika unionizma

Dekan bogoslovne fakultete v Olomucu dr. Fr. Cinek je praznoval te dni 50-letnico svojega rojstva. Spominjajo se ga češki katoliški listi, pa tudi mi, kajti z njim nas vežejo vsi velehradski unionistični kongresi, katerim je bil v zadnjih desetih letih prav on duša. Izšel je iz okolice in duha pokojnega škofa dr. Stojana ter se ves posvetil cirilometodski ideji. Plod tega njegovega dela je lani izšla knjiga na 700 straneh »Velehrad vere«, v kateri je napisal vso zgodovino tega središča slovanskega katolištva. Tudi sicer je napisal več znanstvenih knjig v najrazličnejših jezikih in bil referent na evharističnih kongresih v Kartagini, v Dublinu itd. Toda njegovo najvažnejše delo je bilo takoj ob prevratu v času največjega odpadništva od katoliške cerkve na Češkem, ko je priredil na stotine zborovanj in pridig po deželi in se boril proti odstopanju in prestopanju v druge vere. V tem času je samo za dnevnik »Nasinec« napisal 56 uvodnikov proti tej kugi ter zajezil njeno prodiranje. Njegovo delo je bilo blagoslovljeno ter danes lahko gleda na novo rast katoliškega duha v svoji domovini. K življenjskemu jubileju tega odličnega govornika, zgodovinarja in liturgičnega pisatelja, dolgoletnega spirituala v semeniških in velikega delavca za zedinjenje cerkva v smislu svetih bratov Cirila in Metoda ter odličnega prijatelja Slovencev, iskreno čestitamo ter mu želimo še mnogo uspeha v delu in sreče v življenju. Bog živi!

Mednarodne tekme letalskih modelov

Tekmovalca pripravljata model.

Model z dvojnimi trupoma.

Obsojena vlomilska tolpa

Današnji kazenski senat pod predsedstvom s. o. s. g. Ivana Kralja je obravnaval vlomilske podvige, ki jih je izvrševala petčlanska vlomilska tolpa na Gorenjskem. Pred sodnike so prišli mladi ljudje, ki nimajo več zaščite paragrafov maloletnosti. So že izkušeni tatovi. V času od 24. marca naprej so napravili po Gorenjskem pet velikih vlovov v razne trgovine, ki so jih deloma popolnoma izropali in so odnašali svoj plen v gozd, kjer so se v šotorih gostili in dobro živeli. Odnegli so mnogo blaga pri raznih trgovcih in trafikantih v celotni vrednosti okoli 30.000 din. Kadar jim je zmanjkalo blaga, so začeli zopet z novimi vlemi. Obtoženi so bili zaradi raznih vlovov sporazumno ali posamezno mladi France Cilinšek, Jernej Arnlj, Miko Prebek, Pavel Premk in Jože Viršek. Delovali so skupno in si potem plen primerno delili.

Pred malim senatom so vsi obtoženci priznavali vleme in tatvine, izgovarjali pa so se, da niso toliko pokradli, kakor jim očita obtožnica. Bili so obsojeni po daljšem posvetovanju senata na naslednje stroge zaporne kazni:

Cilenšek Franc na eno leto in tri mesece strogega zapor, Arnlj Jernej na dve leti in šest mesecev robije, Prebek Miko iz okolice Ogulina na dve leti robije, Premk Pavel, ki ni bil član tolpe, zaradi dveh tatvin na sedem mesecev strogega zapor, zadnji Viršek Jože na eno leto strogega zapor.

Dr. Korošec in dr. Natlačen

časna občana Murske Sobotne

Metropola naše najsevernejše krajine, Murska Sobota, je izvolila naša odlična slovenska sinova, voditelja slovenskega naroda g. dr. Antona Korošca in našega ljudskega bana dr. Natlačen za svoja časna občana. Pač znamenje, da danes tudi najoddaljenejši kraji priznavajo veliko državniško sposobnost in zasluge za procvit naše zemlje svojim voditeljem, katerim ravno s tem pokažejo svojo hvaležnost in vdanost, da jih počaščejo in jih odlikujejo s častnim občanstvom.

Dne 20. julija t. l. je sklical župan občine Murska Sobota g. Hartner Ferdinand ob osmih zvečer slavnostno sejo z dnevnim redom: Izvolitev g. ministra za notranje zadeve dr. Antona Korošca in g. bana dr. Marka Natlačen za častna občana. Pri seji je vladalo resnično slavnostno razpoloženje, ko sta g. župan Hartner Ferdinand in občinski odbornik dr. Vutak Stefan, banovinski zdravnik, predložila občinskemu odboru predlog uprave, da se izvolita odlična slovenska moža častnim občanom občine Murska Sobota. Takoj nato sta povzela besedo občinski odbornik trgovec g. Čeh Franc in advokat in banski svetnik g. Bajlec Franc, ki sta z izbranih besedah poudarila zasluge in požrtvovalnost obeh odličnih naših slovenskih mož dr. Korošca in dr. Natlačen za našo državo, razvoj in napredek naše velike države Jugoslavije in naše ožje domovine Slovenije. Ves občinski odbor je nato predlog z navdušenjem in vzklikom sprejel, gospod župan pa je ob navdušenem in slavnostnem razpoloženju vseh odbornikov prečital brzojavki, ki ju je občinski odbor odposlal ob seji dr. Korošcu in dr. Natlačen o izvolitvi častnim občanom. Slavnostna seja je bila s tem zaključena.

Vsekakor pa dokazuje ta izvolitev naših voditeljev častnim občanom občine Murska Sobota, da danes brez izjeme vsi naši kraji javno in odkrito priznavajo in očitujejo svojo ljubezen in zahvalnost našim narodnim voditeljem.

E. G. Robinson in Joan Blondell

v napetem kriminalnem vefilmu
Kino Matica ob 16, 19.15 in 21.15 uri

Ruše vabijo!

na velike narodne svečanosti v proslavo 20 letnice Jugoslavije, ki bodo 23. in 24. julija. V soboto ob 20.30, nato koncert in velik ognjem. V nedeljo jutraj budnica, ob 9.30 sv. maša na trgu, ob 11.30 pred h. Knežjemu kamnu in vžidanje »Povelje«, nato koncert. Ob 15.30 slavnostna predstava »Miklova Zala«. Zvečer vozi iz Ruš v Maribor vlak ob 22.30. Pohitite v Ruše!

Koledar

Sobota, 23. julija: Apolonij, škof mučenec; Liborij, škof.
Nedelja, 24. julija: 7. pobinkošna nedelja. Kristina, devica mučenica.

Novi grobovi

Na Pragerskem je umrl posestnik in železniški uradnik v pokopju g. Josip Windisch v starosti 70 let. Pogreb ugodnega pokojnika bo danes v soboto ob 16 na pokopališču v Sp. Poljskavi. Naj v miru počiva. Sorodnikom naše sožalje.

Osebnosti

Občinski odbor Spodnja Poljskava je izvolil slovenskega voditelja in ministra za notranje zadeve gospoda dr. Antona Korošca soglasno za častnega občana. Občinstvo je vzelo izvolitev z nemišljenim veseljem in znanje. Dr. Korošec se je za imenovanje zahvalil in poslal za občinske reveže 3000 din.
Poroka. V Zalcu sta sklenila zakonsko zvezo kemigraf Jugoslovanske tiskarne g. Egon Casagrande iz Kamnika in gđe. Milica Mikuševa. Mlademu paru želimo obilo sreče in božjega blagoslova!

Film, ki zastuži slavošpeve, ki ga mora videti vsak človek!

Predstavi ob 19.15 in 21.15 uri
KINO UNION Tel. 22.21

Dve siroti

Slovenska otvoritev mestnega kopališča in novega mostu v Slovenjem Gradcu bo v nedeljo, 24. t. m. ob navzočnosti g. bana dr. Marka Natlačen. Ob 5.30 jutraj budnica. Ob 7.45 sprejem gostov na mestnem postajališču. Ob 9.30 slovenska sv. maša v župnijski cerkvi, ob 9.45 koncert na mestnem trgu, ob 10.30 sprejem gospoda bana na mestnem trgu, ob 11.30 blagoslovitev in otvoritev mestnega športnega kopališča in nastop plavalcev SK Ilirije iz Ljubljane, ob 13.00 obed, ob 15.00 velika ljudska veselica na kopališkem prostoru.

Zahtevajte spored izletov k opernim predstavam v Trstu v vseh biljetarnicah »Putnika«.

XVI romarski vlak na Sv. Višarje odpelje v soboto, 6. avgusta jutraj ob pol osmih z glavnega kolodvora v Ljubljani. Vlak se ustavi na vseh postajah do Dovjega. Zadnji čas za prigrisitev je ponedeljek, dne 25. julija. Obenem s prigrisitvijo se pošljeta dve sliki v velikosti 4x6 cm z vsemi podatki. Vsi stroški znašajo 80 dinarjev. Romarski vlak se vrne v Ljubljano v nedeljo dne 7. avgusta med 5 in 6 uro popoldan. Vsi udeleženci uživajo 50 odstotkov od svoje postaje do

Vsa Slovenija

praznuje 20 letnico Jugoslavije v Mariboru

na jubilejni razstavi od 6. do 15. avgusta in na velikem narodnem taboru 14. avgusta. Za narodni tabor je dovoljena četrtinska vožnja na podlagi povabila, katerega bo odbor v Mariboru poslal vsem občinskim pripravljalnim odborom in pisarnam Putnika takoj, ko prejme prijave udeležencev. Zato se v Sloveniji čimprej prijavite pri občinskih pripravljalnih odborih, izven Slovenije pa v pisarnah Putnika ali direktno Odboru za proslavo 20 letnice Jugoslavije v Mariboru, da vam pošlje vabilo pravočasno. Posamezniki, društva in organizacije ter občinski pripravljalni odbori, zberite prijave še ta teden!

Bratje in sestre, pridite v Maribor!

Odbor za proslavo 20 letnice Jugoslavije
v Mariboru.

Počitnice na zgornjem Jadranu.

Grado: razširjena obala morske in pešene kopeli.
Laurana: Idealni zdraviliški in bivališki kraj ob Quarnero obali.
Lignano: Očarljivo popolna obala.
Lussini: Lussinipecolo - Lussingrande kopališko-vodni sport.

Obiščite Postojnsko jama.

Pojasnula: ENIT, Petra Kočica 6, Beograd in zdraviliška uprava.

Parenzo: bisler istrskih kopališč.
Sistiana: eleganten kopališki kraj 20 km oddaljen od Trsta.
Umago: kopališki kraj pripraven za družine.

V TRSTU liriske prireditve na prostem.

Polje: velika liriska sezona v Areni

Ljubljane. Na vlaku dobijo romarji tudi bakle za večerno procesijo. Zvečer ob 8. uri bo namreč procesija z baklami okrog Višarskega vrha, nato litanije, govor in spovedovanje. Naslednje jutro bodo sv. maše od 4. ure dalje. Ob 5.30 romarska pobožnost z skupnim sv. obhajilom. Odhod s sv. Višarja ob 9.30. Kdor želi, da mu vodstvo romanja preskrbi prenočišče naj se javi pri Prosvetni zvezi, Miklošičeva c. 7-1. Ljubljana.

— Pri gotovih boleznih žolča in jeter, žolčne kama in zlatenice urejuje naravna »Franz-Josefova« grenka voda prebavo in pospešuje izpraznjenje črev. Klinične izkušnje potrjujejo, da domače zdravljenje dobro učinkuje, ako se jemlje zjutraj na teče »Franz-Josefova« voda, pomešana z nekoliko vroče vode.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

— Sprejem v gozdarsko šolo v Mariboru. Šolsko leto 1938/39 državne nižje gozdarske šole v Mariboru se bo pričelo dne 1. oktobra 1938. Sprejemali se bodo gojenci v enoletni tečaj. Pouk v tem tečaju bo trajal 10 mesecev, in sicer od 1. oktobra 1938 pa do 31. julija 1939. Za sprejem v ta tečaj se zahteva z dobrim uspehom dovršena ljudska šola. Vsak prosilec, ki nima vspeha izobrazbe kakor ljudskošolsko, bo moral s sprejemnim izpitom dokazati, da ima zadostno znanje v osnovnih šolskih vedah. V enoletni tečaj se bodo sprejemali predvsem tisti kandidati, ki imajo že nekaj gozdarske prakse, nadalje tudi sinovi malih, srednjih in velikih gozdnih posestnikov, ki ostanejo doma kot gospodarji, in slednji ostali, ki imajo veselje do gozdarske stroke. Kandidati, stari pod 16 in nad 24 let, se bodo sprejemali le izjemoma. Šola je združena z internatom. Oskrbnina za internat znaša mesečno 500 din. Pridnim in siromašnim prosilcem se bodo dovolila po možnosti do polovice prosti mesta, toda šole v II. polletju šolskega leta. Prošnjo je vložitve v jeseni.

— Žiti najkasneje do 31. avgusta 1938 pri upravi šole, ki daje vsa potrebna pojasnila. Pravilno kolkovanjem, lastnorodno pisanjem prošnjam je priložiti: 1. kresni list, 2. domovnico, 3. zadnje šolsko izpričevalo o odnosu odpuštnico, 4. navedbo sprejemale, 5. zdravniško izpričevalo, da je prosilec telesno in duševno popolnoma zdrav za bodočo naporno gozdarsko službo, 6. izjavo staršev, odnosno varuha, katero se zavežejo plačevati vse stroške šolanja. — Ravateljstvo državne nižje gozdarske šole, Maribor. — Glede kolkovanja prošnje glj. »Službeni list« kraljevske banske uprave dravske banovine v Ljubljani z dne 31. marca 1937, kos 26.

Tschamba Fii uporabljajte pred, med in po sončenju. Uspeh Vas bo presenetil. Drogerija Gregorič, dr. z o. z., Ljubljana, Prešernova 5.

— Od 28. VII. do 15. VIII. 11 izletov v Trst k opernim predstavam. Sporedi in prijave v vseh biljetarnicah »Putnika«.

Les deux gosses — Pri tem filmu se razloži tudi naša sreča. Uspeh po vsem svetu. V Sofiji! sed, na sporedu

— Udeležite se potovanja v Dolomite od 13. do 17. VIII. in v Trst od 13. do 15. VIII. Prijave sprejema Izletna pisarna M. Okorn, Ljubljana — hotel »Slon«, tel. 26-45. Vhod iz Prešernove ul.

Marelce za vkuhanje
bodo samo še nekaj dni. Pohitite! Sedaj vam ni potreba kupovati in druge roke. — Vabimo Vas, pridite pred nakupom in si ogledajte naše blago. Zanesljivo najboljša banaske marelce, debele, zdrave in sveže, dobite najceneje v glavni zalogi J.GOSAD, Resljeva cesta 4, telefon 48-27.

— V torek 26. julija je god sv. Ane — zaščitnice in priprošnice naših žen in mater ter obenem godovni dan vseh An. Ančk in Anit. Za to priliko priporočajo Jugoslovanske knjižarnice v Ljubljani molitvenik: Sveta mati Ana, molitvenik za žene in matere, zlasti one v marijanskih kongregacijah. Spisal F. S. Segula. Molitvenik je razdeljen na dva dela. Prvi del vsebuje stanovske nauke ženam, materam, gospodinjam ter vdovam. V drugem delu so vsakdanje molitve — jutranja, večerna itd. Dalje — duhovna zakladnica (odpuški), molitve pri očitni službi božji — sveta maša, spovedne, obhajilne molitve in razne druge pobožnosti, društvo sv. Ane, krščanski nauk in v dodatku pesmi. Molitvenik ima 344 strani, je vezan v platno in stane v rdeči obrezi 35 din, z zlato 45 din.

Volitve v jeseni

— Vid vaših oči si obvarujete le z optično čistimi brušenimi stekli, katere si nabavite pri strokovnjaku Fr. P. J. z. u. izprašanem optiku, Stari trg 9, Ljubljana.

Ljubljana

1 Maša za turiste in izletnike bo jutri v kapeli Vzemljane zavarovalnice ob 4.15, pred odhodom turistovskega vlaka.

1 Mednarodne tekme z letalskimi modeli. V soboto in nedeljo bo vozil Magistrov avtobus iz Tavčarjeve ulice na letališče in sicer od 8.30 zjutraj vsake pol ure.

1 Martinšček Sestane. 28. julija ob 10 v fizikalni dvorani liceja. Odhod 29. julija z brzovlakom za Zagreb ob 8.30 zvečer. (Zaradi obolenja priglavljen dve mesti prosti!) — Udeležbo.

1 Promenadni koncert. Turistični odbor za mesto Ljubljano drevo ob 20. promenadni koncert godbe Vič-Glince pred šolo na Glincah pod vodstvom g. kapelnika Gorjupa Franca.

1 Kaj je »Veleturist«, je vsakdo lahko videl v nedeljo na uprizeritvi pri Vodniku v Zg. Siški ali po domače pri »Kamnitih mizi« na prostem. Da si lahko še drugi ogledajo to veseloigro, jo bomo ponovili v nedeljo, 24. julija istotam ob 20. — Nar. prosv. društvo »Vodnik« v Zg. Siški.

Volitve v jeseni

1 Trafikantom! Ker so vse naše prošnje za povznanje provizije doslej ostale brez večjega uspeha, prosimo vse naše člane, da se udeležijo članskega sestanka, ki bo v nedeljo, dne 24. julija v lovski sobi hotela Miklič ob 4.30 popoldne. Ti članski sestanki bodo na predlog naše zveze v Belgradu v nedeljo po vseh banovinah in bo sprejeta posebna resolucija za povznanje provizije, starostno zavarovanje ter oprostitve davka na monopolne predmete. To resolucijo bo posebna deputacija osebno izročila upravi monopolov, predsedstvu vlade ter gospodu finančnemu ministru. Z ozirom na važnost sestanka prosimo čim večje udeležbe tudi z dežele.

1 Umetnostna razstava. V času XX. I. K. U. E. kongresa priredi gospod Anton Kos sporazumno s Krajevnim odborom in društvom likovnih umetnikov v času od 6. do 16. avgusta v Jakopičevem paviljonu umetnostno razstavo. Na permanentne vetopnice bo izbranih 10 nagrad v vrednosti 10.000 din. Polovična vožnja odobrena! Vsi obiskovalci razstave naj kupijo na odhodni postaji obrazec K-13, ki ga bo kongresna pisarna žigosala.

— Od 28. VII. do 15. VIII. operne predstave v Trstu. Informacije in prijave v vseh biljetarnicah »Putnika«.

1 Z Ljubljanskega trga. Sadni trgovci iz okolice, ki pa imajo ljubljanske obrtne liste kakor ljubljanski trgovci, so se na odredbo tržnega odseka preselili od semenišča na del trga, kjer prodajajo jajca in kuretnino.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva c. 20 in mr. Murmayer, Sv. Petra c. 78.

Maribor

m V kapeli presv. Sreca (Magdalenske predmestje) bo podelil v nedeljo prevziveni g. škof ob pol 7 zjutraj subdiakon, in v nedeljo, 31. t. m. istotam mašinski posvečenje g. Jakoba Laura D. J., ki je dovršil svoje bogoslovne študije v Louvainu.

m Pogreb pokojne ge. Anice Finžgarjeve, so-proge poveljnika mariborske policijske straže, je bil v četrtki ob veliki udeležbi. Med pogrebi so bili predstojniki mestne policije dr. Trstenjak z vsem uradništvom ter zborom policijske straže, magistratni ravnatelj Rodošek ter mnoge druge odlične osebnosti iz mariborskega javnega življenja.

m Sprememba voznih smeri na Glavnem trgu. Zaradi prelaganja električnih kablov bosta zaprti Tattenbachova ulica od Kopališke ulice do Glavnega trga in Vetrinska ulica od Jurčičeve ulice do Glavnega trga za vsak vojni promet v času od 19. ure danes pa do 20. ure v nedeljo. V tem času je določena za vozila, ki vozijo z mesta v mesto, enosmerna prometna smer skozi Gosposko in Jurčičevo ulico na Grajski trg, za vozila, ki vozijo iz mesta na državni most, pa enosmerna proga po Slovenski, Gledališki, Slomškovem trgu. Stolni ulici na Glavni trg. Promet se bo vršil zopet normalno od 20. ure naprej.

m Zadruga za nakup in prodajo surovih kož (taka zadruga obstoji n. pr. v Belgradu) snujejo mariborski mešarji ter so o tem razpravljali že na več sestankih. V kratkem bo sklican sestanek vseh mešarjev, na katerem se bodo sprejela pravila ter izvolil odbor ter bo začela zadruga takoj nato poslovati.

m Popravilo vojaških objektov. Dne 5. avg. bo v pisarni referenta inž. drav. diviz. oblasti v Ljubljani licitacija za generalno popravilo objektov II. in III. garnizijskega intendentskega skladišča v Mariboru.

m Zetev smrti. V Vojašniški ulici 12 je umrla ena najstarejših mariborskih učiteljic, ga. Velert Amalija, stara 82 let. — Na Grajskem trgu 7 je ugrabila smrt 73-letno Marijo Krumpal. Naj počiva v miru.

m Naknadna zapriega vseh vojnih obveznikov, ki so bili na letošnjem naboru usposobljeni v 31. letu starosti, in vseh onih, ki še niso položili prisjega kralju Petru II., bo danes, v soboto v Gambrinovi dvorani. Vsi prizadeti naj se zberejo točno ob pol 11. dopoldne v Gambrinovi dvorani v Gregorčičevi ulici 29.

Sulene telko majice, najnovejše

● ● pri Jakob Lah - Maribor

m Prostovoljno na orožne vaje. Vsi v Mariboru stanujoči rezervni častniki, ki želijo prostovoljno prisostvovati orožnim vajam, se vabijo, da se prijavijo osebno do 26. t. m. v pisarni mestnega vojaškega urada.

m Državni strokovni izpit za zdravniške je v Zagrebu položil z odliko specialist za očne bolezni v splošni bolnišnici v Mariboru dr. Viktor Tomineček. Čestitamo!

m Izletniki! Ne pozabite na službe božje za planince. Pri Pohorskem domu ob 9. pri Sv. Anehu ob 10. na Uršliji gori ob 9. v mariborski frančiškanski cerkvi ob en četrt na 5. — Aljažev klub.

m Šahovski dvojni bošča igrala mariborski klub UJNZB in šahovski klub Celje jutri, v nedeljo. Srečanje bo v Roganški Slatini.

m Velika tatvina v St. Ilju. Pekovski mojster Franc Jurgec v St. Ilju v Slov. gorah je že dolgo opažal, da obiskuje njegovo klet nezaželen gost ter mu odnaša iz sodov vino, žganje in sadjeve. Nedavno pa je tudi ugotovil, da prihaja obiskovalec v prodajalno ter odnaša iz nezaklenjenega predala denar. Jurgec je naravnal, da mu je bilo v času od decembra lanskega leta pa do sedaj ukradeno gotovine in pa plačje v skupni vrednosti 17.000 din. Sentiljski orožniki so dognali, da je tatvino izvršil pri Jurgecu zaposleni pekovski pomočnik, 26-letni Ivan Zunkovič, katerega je mojster pred nekaj meseci odpustil.

m Črepankov plen najden. Dve ženki iz Radvanja, ki sta bili zaposleni pri poljaskem delu v Reki nad Hočami, sta našli v grmovju večji zavitek, v katerem se je nahajala skoraj nova rjava moška obleka, moški klobuk, namizni prt, pregrti-

Dekliški tabor na Brezjah

Brezje že vse v cvetju čakajo na jutrišnji praznik, ko bo prišlo počastiti Marijo deset tisoč deklet iz vse Slovenije. Slovenska pesem bo pričala o naši mladosti in narodni zavesti, naša skupna molitev pred čudodelno podobo brezjanske Marije pa bo dokaz naše ljubezni do Boga in Marije.

Spored

Ob 10 slovenska pridiga in sv. maša: prevz. g. škof dr. Gregorij Rožman; ob 11 a) otvoritev zborovanja in pozdravi, b) Dekle v življenju (govori g. župnik Košmerlj); c) Dekle v borbi za poštenje (govori gđe. Pregelj); ob 13 opoldanski odmor; ob 15 »Ulišana«, igra iz zgodovine Brezij (spisal F. S. Finžgar); ob 16 litanije z blagoslovom.

Podoba Marije Pomagaj bo prenesena na glavni oltar pred cekvijo, da jo bodo mogle vse počastiti. Prevz. g. škof prinaša iz Rima taboru na Brezjah poseben blagoslov.

V primeru dežja naj se nobena ne ustraši, marveč naj vseno najde, tudi za dež pripravljena. Slovenska dekleta se ne boje vsake kaplje dežja.

Na Brezjah čakajo mlaji z venci, lepo prirejene prostore, gostoljubne trate, krasen program, dekliška skupnost, predvsem pa Marija Pomagaj. Katera bi hotela ostati doma?

Zelo opozorjamo dekleta na to, da pazijo na svoje stvari! Sicer bo za varnost preskrbljeno, toda žeparice bodo le hotele priti na svoj račun. Navodila za tabor dobite v taborni knjižici in v »Slovenec«, »Slovenskem domu« in »Domo-ljub« tega tedna.

Vozni red za kolesarice je bil javljen v večerajšnjem »Slovenec«. Držite se voznih predpisov, vozite vedno po svoji desni! Odhod iz Ljubljane točno ob 5.15 izpred Vojne zavarovalnice.

Vozni red

Vsaka udeleženka naj kupi na odhodni postaji nedeljsko povratno karto in jo dobro shrani za povratek. Udeleženke iz Bele Krajine odpotujejo 23. julija z rednim večernim vlakom ob 19.59. V Novo mesto se pripeljejo ob 21.14, kjer prenočijo. 24. julija odpotujejo s posebnim vlakom ob 5 zjutraj iz Novega mesta proti Otočam.

Vozni red iz Novega mesta

Novo mesto odhod ob 5.30, Mirna peč 5.37, Ponikve 5.38, Trebnje prihod ob 5.50, odhod ob 5.52, Velika Loka 5.40, St. Lovrenca 5.43, Radobova vas 5.56, St. Vid pri Savi 6.01, Stična 6.08, Visknja gora 6.19, Zalna 6.28, Mlačevo 6.33, Grosuplje prihod ob 6.39, odhod ob 6.41, Smarje-Sap 6.52, Skofljica 7.01, Lavrica 7.06, Ljubljana gl. kol. 7.22. Iz Ljubljane gl. kol. pelje vlak naravnost na Otoče, brez postanka na postajah.

Vozni red iz Kočevja

Kočevje odhod ob 5.55, Stara cerkev 4.02, Lipovec 4.13, Ribnica 4.23, Zlebič 4.31, Ortnik 4.42, Velike Lašče 4.58, Dobropolje 5.09, Čusperk 5.22, Predoslje 5.29, Grosuplje 5.41. Iz Grosuplje pelje vlak naravnost na Otoče, brez postanka na postajah.

Udeleženke iz Bohinjske Bistrice odpotujejo s vlakom, ki odhaja iz Bistrice ob 4.48 zjutraj.

Udeleženke iz Rateč-Planice gredo z vlakom ob 4.18 zjutraj.

Vozni red Brežice—Zidani most

Brežice odhod ob 3.02, Videm-Krško 3.12, Rajhenburg 3.18, Blatnica 3.23, Sevnica 3.33, Breg 3.42, Loka 3.46, Radeče 3.50, Zidani most prihod ob 3.51, odhod ob 3.59, Hrastnik 4.06, Trbovlja 4.17, Zagorje 4.24, Sava 4.34, Ljilja 4.43, Kresnice 4.53, Jernica 5.3, Laze 5.03, Zalog 5.07, Dev. Mar. v Polju 5.10, Ljubljana 5.17. Odhod iz Ljubljane ob 5.56 na Otoče.

Udeleženke iz Maribora imajo na razpolago samo en vlak in sicer se odpeljejo iz Maribora v soboto zvečer ob 21.24. V Zidani most se pripeljejo ob 23.46. V Zidanim mostu prenočijo in se odpeljejo v nedeljo zjutraj iz Zidanskega mosta ob 3.59. V Ljubljano se pripeljejo ob 5.17, od tu pa nadaljujejo pot na Otoče ob 5.56.

Z istim vlakom se lahko peljejo tudi dekleta iz Celja, ali pa z vlakom, ki pelje iz Celja ob 4.53. V Ljubljano se pripeljejo ob 7.08. Iz Ljubljane pa nadaljujejo vožnjo ob 7.12 proti Otočam.

Vozni red Metlika

Metlika, v soboto odhod ob 19.59, v Novo mesto pridejo ob 21.14, tu prenoče in odhajajo s posebnim vlakom ob 5 iz Novega mesta.

Udeleženke na progi Rakek—Ljubljana gl. k., dalje Vrhnika—Ljubljana gl. kol. ter Kamnik mesto—Ljubljana gl. kol. potujejo z rednim jutranjim vlakom in prestopijo v Ljubljani gl. kol. v redni jutranji vlak proti Gorenjski, ki odhaja iz Ljubljane gl. kol. ob 7.12.

Udeleženke iz Ljubljane odpotujejo z izletniškim vlakom ob 5.08, 5.56 in 7.12.

Iz Ljubljane ne vozijo posebni vlaki, zato naj udeleženke iz Ljubljane in Gorenjske sasede rezervirano vozovo za udeleženke, ki bodo na razpolago pri rednih vlakih. Udeleženke v Gorenjsko naj se poslužijo vlaka ob 5.08 in 7.12, ker drugi se ne ustavljajo na vseh postajah.

Udeleženke iz Mokronoga, St. Janja in St. Ruperta se odpeljejo z rednim vlakom v soboto zvečer do Trebnja, kjer prenoče, in se v nedeljo ob 5.32 odpeljejo s posebnim vlakom iz Trebnja. Lahko se do tega vlaka pripeljejo z vozmi.

Odhod vlakov z Otoč

Smer Novo mesto (posebni vlak) ob 14.40. Kočevje (posebni vlak) ob 18. Ta dva vlaka v Ljubljani nimata postanka. Vozijo se z njimi samo one udeleženke, ki so se s listmi pripeljale.

Smer Vrhnika in Kamnik odhod z Otoč ob 19.40, prihod v Ljubljano ob 20.30. Odhod Ljubljana—Vrhnika ob 21.25. Ljubljana—Kamnik ob 21.03.

Smer Rateč-Planica in Bistrica odhod z Otoč ob 20.09. Odhod Jesenice—Rateče ob 21.12, Jesenice—Bistrica ob 21.10.

Smer Ljubljana, Brežice, Rakek odhod z Otoč ob 21.05, prihod v Ljubljano ob 21.15. Odhod Ljubljana—Brežice ob 21.15, Ljubljana—Rakek ob 21.26.

Taborne knjižice in znaki so za udeležbo na taboru obvezne. Tiste, ki si jih ne morete nabaviti do nedelje, jih boste lahko dobili na vlaku ali na Otočah pred mostom. Knjižica in znak služita do oprostitve mostnine.

njal

Pred konverzijo obveznic Državne hipotekarne banke

Kot poročila pariška »L'Information« po vesteh švicarskih listov, je Državna hipotekarna banka predlagala konverzijo obveznic 7%-nih posojil iz l. 1924 in 1927. V smislu dogovora, ki je veljal od 15. februarja 1936 do 15. aprila 1938, je plačala obresti le v višini 3½%, dočim je bila amortizacija z zrebanjem ukinjena. Državna hipotekarna banka je izjavila, da ji ni mogoče plačevati obresti v polni višini 7% ter predlaga, da definitivno uredi službo svojih posojil na znosni podlagi, zamenjavo obveznic, in sicer v leti nominalni višini, to je 1000 šv. frankov za 1000 frankov, z novim 4%-nim posojilom iz l. 1938, ki bi se amortiziralo z zrebanjem ali odkupovanjem najdalje v dvanajstih letih. Za imejitelje obveznic, ki na konverzijo ne bi pristali, bi veljal isti način, ki velja za jugoslovanske inozemske dolgove, pri katerih se pla-

čujejo obresti v višini 45%, odplačila z zrebanji pa so ukinjena.

Posojilo iz l. 1924 je bilo izdano v višini 15 milij. šv. frankov, stanje koncem l. 1936 pa je znašalo 5.291.000 šv. fr., na čistiški borzi notira sedaj 68%. Posojilo iz l. 1927 pa je znašalo 10 milij. šv. frankov, stanje koncem l. 1936 pa je znašalo 5.258.000 šv. frankov. Obe posojili sta bili izdani potom banke »Schweizerischer Bankverein«. V smislu dogovorov je Državna hipotekarna banka izplačevala v zadnjih dveh letih kupone v višini 50%, tako da so imejitelji, kot že omenjeno, prejeli le 3½%-ne obresti. Kakor je razvidno iz poročila pariške »L'Information«, je sedaj pričakovati definitivno ureditev teh posojil Državne hipotekarne banke.

Poraba bencinskih surogатов

Države, ki same ne proizvajajo nafte, pospešujejo vedno bolj uporabo raznih nadomestkov za bencin, da jim ni potreba izdajati deviz na nafto in da si v pogledu preskrbe pogonskih sredstev vsaj delno očuvajo samostojnost proti inozemstvu.

Londonski list »Petroleum Times« priobčuje zanimiv pregled glede svetovne porabe bencinskih surogatov v letih 1936 in 1937. Celokupna uporaba lahkih motornih pogonskih sredstev, vseh surogatov, je znašala v l. 1937 89.15 (82.25 v prejšnjem letu) milij. ton. Od tega je bilo le 2,83 (2,39) milij. ton surogatov, in sicer alkohola, bencola in sintetičnega bencina ter bencina iz oljnatega škrljenceva. V Zedinjenih državah, ki so absolutno najmočnejši konsument bencina (61 milijonov ton), je uporaba surogatov bencina v l. 1937 znašala le 387.000 (347.000) ton. Tudi druge države izven Evrope so uporabile l. 1937 le 131.000 (106.000) ton surogatov, množina, ki je malenkostna proti celokupni uporabi v teh državah, katera znaša 13,78 (12,04) milij. ton. Evropa je edini kontinent, na katerem se nahaja poraba bencinskih surogatov v znatnejšem razmerju proti celokupni porabi. Medtem ko je evropska poraba na lahkih pogonskih sredstvih l. 1937 znašala 14,34 (13,54) milij. ton, je znašala poraba surogatov 2,31 (1,93) milij. ton. Prvo mesto med surogati je l. 1937 zavzel z 933.000 (503.000) tonami bencina, pridobljen iz premoga sintetičnim potom. Nato sledi bencol z 825.000 (747.000) tonami, alkohol s 510.000 (446.000) tonami in iz oljnatega škrljenceva pridobljeni bencin z 39.000 (36.000) tonami. Razmerje surogatov se pa v posameznih evropskih državah zelo razlikuje. Velika Britanija, ki je največji evropski konsument bencina, je krila l. 1937 le 8,1% svoje potrebe na lahkih motornih pogonskih sredstvih s surogati, dočim je v Nemčiji poraba surogatov znašala 54,5%. V Švici je bila poraba surogatov le 1,5% celokupne porabe, kar je najnižji odstotek med evropskimi državami.

Poraba surogatov pomeni za evropske države zelo drago »avtarkično zadoščenje«. Po podatkih lista »Petroleum Times« so državne finance, prizadetih evropskih držav izgubile pri v l. 1937 porabljenih surogatih nič manj kot 46,97 milij. angleških funtov na davkih. Od tega je odpadlo na samo Nemčijo 31,59 milij. funtov, na Francijo 9,16 milij. in na Veliko Britanijo 3,71 milij. funtov. List ugotavlja v tej zvezi, da so stroški za 2,81 milij. ton naravnega bencina, to je za množino, kolikor je znašala zadnje leto evropska poraba surogatov, znašali le 14 milij. funtov. To dejstvo kaže v prepričljivi luči neekonomičnost produkcije surogatov. Brez ozira na to pa bo produkcija in poraba surogatov brez dvoma napredovala, ker države ne pospešujejo gospodarstva s surogati zaradi njih samih, ampak iz vojnogospodarskih razlogov in kot ukrep ogradnega protekcionizma.

Plačila v švicarskem kliringu. Uvozniki švicarskega blaga bodo mogli blago, uvoženo iz Švice do konca tega meseca, plačati v kliringu po sedanjem klirinskem tečaju le do 31. julija. Po prvem avgustu bodo uvozniki mogli plačevati svoje stare in nove blagovne obveznosti le z devizami, ki jih bodo morali kupovati v avobodnem prometu in ki so, kakor znano, za okrog 10% nad sedanjim klirinskim tečajem. Zato je v interesu uvoznikov švicarskega blaga, da svoje obveznosti do konca meseca v kliringu poravnajo.

Izvoz jabolk v Nemčijo. Po poročilu trgovskega delegata Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine v Berlinu nemške oblasti ne bodo letos dovolile uvoza jabolk iz Jugoslavije pred 1. avgustom, in sicer zato, ker so lansko leto jugoslovanski izvozniki poslali v Nemčijo nedozorlo blago. Zavod za pospeševanje zunanje trgovine tudi opozarja izvoznike jabolk in grozdja, da bodo v nekaj dneh pri odseku za sadje dobili naslove tvrdki, ki so dobile uvozna in devizna dovoljenja za uvoz jabolk in grozdja iz Jugoslavije.

Ljubljanska kreditna banka bo izplačevala s 1. avgustom 1938 na stara dobroimetja: 1) vsem starim vlagateljem na tekoče račune in vložne knjižnice dospele obresti za 1. semester 1938;

2) 5%no kvoto na kapital vsem starim vlagateljem od 10.000 do 50.000 din in 2%no kvoto na kapital vlagateljem nad 50.000 din po stanju 26. maja 1932.

Po 30. septembru 1938 nedvignjene obresti in kvote se prenesejo na nove vsak čas razpoložljive račune. Banka pri tem obvešča, da je vse vloge do 10.000 din že oprostila in so, v kolikor niso bile dvignjene, vsak čas na razpolago.

Licitacije. Dne 25. julija bo pri garnizijski upravi v Mariboru licitacija za prodajo lip na zemljišču v Tezmem.

Pri štabu dravske divizije, oblasti v Ljubljani bodo naslednje oteralne licitacije: dne 3. avgusta za oddajo del na objektu št. IV. in V. garnizijskega intendantskega skladišta v Mariboru; dne 4. avgusta za oddajo del na objektu vojašnice »Viteškega kralja Aleksandra I. Ujedinitelja« v Mariboru; dne 5. avgusta za oddajo del na objektu št. II. in III. garnizijskega intendantskega skladišta v Mariboru.

Pri štabu rukovodca radova za utrjevanje v Ljubljani bo dne 6. avgusta oteralna licitacija za oddajo del instalacije električnega toka in signalnih zvonov v vojašnici »Vojvoda Mišiča« v Ljubljani.

Pri mašinskem oddelku Direkcije drž. železnice v Ljubljani bo dne 13. avgusta oteralna licitacija za dobavo sredstev za varjenje železa, dne 20. avgusta pa oteralna licitacija za dobavo valjev za disuplun.

Pri Oblastni upravi bolniškega fonda Direkcije državnih železnice v Ljubljani bo dne 3. avgusta licitacija za nabavo in montažo rentgen-aparata v Centralni ambulanci v Ljubljani.

Predmetni oglasi so v pisarni Zbornice za TOI interesentom na vpogled.

Kako pospešuje Italija svoj izvoz. 20. t. m. je stopila v Italijo v veljavo ministrska odločba, katera predvideva povračilo davka na poslovni promet za razne italijanske proizvode, ki so namenjeni v inozemstvo.

Proizvodnja kave v Abesiniji. Po italijanskih podatkih bo produkcija kave v Abesiniji, katera se ceni na 25.000 ton leino, krila skoraj polovico konsuma v Italiji.

Borza

Dne 22. julija 1938.

Denar

Angleški funt je notiral na ljubljanski in na zagrebški borzi 238 bl., na belgrajski pa 237,20 do 238,80.

Nemški čeki so beležili na ljubljanski borzi 14,81—15,01, na zagrebški 14,78—14,98, za sredo in za konec avgusta 14,65—14,85 in za sredo septembra 14,80 bl., na belgrajski borzi pa 14,7833 do 14,9833.

Grški boni so beležili na zagrebški borzi 29,025 do 29,725, na belgrajski pa 30 bl.

Devizni promet je znašal na zagrebški borzi 1.279.550 din, na belgrajski pa 1.110.000. Promet v efektih je znašal na belgrajski borzi 170.000 din.

Ljubljana — tečaji s primom:

Amsterdam 100 h. gold.	2393,36—2407,96
Berlin 100 mark	1748,03—1781,91
Bruselj 100 belg	736,20—741,26
Curih 100 frankov	996,45—1008,52
London 1 funt	213,79—215,85
Newyork 100 dolarjev	4923,51—4939,82
Pariz 100 frankov	119,88—121,30
Praga 100 kron	150,34—151,45
Trst 100 lir	228,44—231,53

Curih: Belgrad 10, Pariz 12,06375, London 21,49125, Newyork 437,125, Bruselj 73,90, Milan 23,00, Amsterdam 240,125, Berlin 175,50, Dunaj 30,00, Stockholm 110,80, Oslo 108,00, Kopenhagen 95,95, Praga 15,09, Varšava 82,40, Budimpešta 86,50, Atene 3,95, Carigrad 3,50, Bukarešta 3,25, Helsingfors 9,475, Buenos-Ares 113,375.

Vrednostni papirji

Ljubljana: 7% invest. pos. 97,50—98,50, agrarji 62—63, vojna škoda promptna 478—482, begl. obv. 93—94, dalm. agr. 92—93, 4% sev. agr. 52—53, 8% Bler. pos. 97,50—98,50, 7% Bler. pos. 92,50 do 93,50, 7% pos. DHB 99—100, Narodna banka 7200 do 7300, Trboveljska 175—185.

Zagreb: Državni papirji: 7% invest. pos. 98 do 99, agr. 62—62,50 (62,50), voj. škoda promptna 480—482, begl. obvez. 92,50—93, dalm. agr. 91,50

do 92,50, 4% sev. agr. 62—62,50 (62,50), 8% Bler. pos. 97,50—98,50, 7% Bler. pos. 93—93,50 (93,50), 7% pos. DHB 99—100, 2% stab. pos. 99—99,50. Delnice: Nar. banka 7200 den., Priv. agr. banka 225 den., Trboveljska 170—180, Tov. sladk. Bečkerek 500—600, Osj. liv. 180 den., Dubrovačka 350 den., Jad. plova 350 den., Oceania 800 bl. Belgrad: Državni papirji: 7% invest. pos. 98,50 do 99, agr. 62—63, vojna škoda promptna 481 den. (481), begl. obvez. 93—93,25, dalm. agr. 91,75 den., 4% sev. agr. 61,75—62, 8% Bler. pos. 98 den., 7% Bler. pos. 93 den., 7% pos. DHB 99 den. — Delnice: Nar. banka 7275—7300, Priv. agr. banka 233—235 (233).

Žitni trg

Novi Sad, 22. julija: Vse neizpremenjeno. — Tendence neizpremenjena. — Promet srednji.

Sombor, 22. julija. Pšenica: bač., bač. okolica Sombor, srem., slav. 150—152, gornja bač. 152 do 154, ban. 148—150, gornja ban. 152—154.

Ječmen: bač., srem. 63—64 kg 130—135.

Koruz: bač., srem. 118—120.

Moka: bač. og ogg 270—280, 250—260, 230 do 240, 210—220, 180—190, 110—115.

Otrobi: bač., srem. 105—110.

Tendence neizpremenjena. — Promet srednji.

Živina

Svinjski sejem v Mariboru dne 22. t. m. Na sejem je bilo pripeljanih 165 svinj. Cene so bile sledeče: mladi prašiči 5—6 tednov stari 80—100 din za komad, 7—9 tednov stari 110—145 din za komad, 3—4 mesece stari 160—220 din za komad, 5—7 mesecev stari 280—400 din za komad, 8—10 mesecev stari 440—550 din za komad, 1 leto stari 710—820 din za komad. Kilogram žive teže 6,50—11,25 din, kilogram mrtve teže 8,50—11,25 din. Prodanih je bilo 94 komadov.

Cene živine in kmečkih pridelkov v Ptufu dne 18. julija 1938. Voli 1. vrste 5,50 din, 2. vrste 5, 3. vrste 4,60; telice 1. vrste 5,50 din, 2. vrste 4,50, 3. vrste 3,50; krave 1. vrste 5 din, 2. vrste 3,50, 3. vrste 2,70; teleta 1. vrste 6,75 din, 2. vrste 6; prašiči prstariji 8 din za kilogram žive teže. Goveje meso 1. vrste prednji del 10 din, zadnji del 12; goveje meso 2. vrste prednji del 8 din, zadnji del 10; svinjina 13 din, svinjska mast 18, čisti med 20, goveje surove kože 10, telečje 11 din za kilogram. — Pšenica 230 din, ječmen novi 150, rž 150, koruza 160, fižol 200, krompir 150—200, seno 40, slama 30, pšenična moka 425—450, koruzna moka 225 din za 100 kg. — Navadno mešano vino pri producentih 4—5 din za liter, linejše sortirano vino pri producentih 5—7 din za liter, vinski mošt iz kvasitih vrst grozdja 4—5,50 din, vinski mošt iz navadnih vrst grozdja 3—4 dinarje za liter; liter mleka 1,50 din.

Celje

c Oseba vest. Včeraj sta se v tukajšnji opatijski cerkvi poročila g. Janko Hrabalek, slušatelj višje pedagoške fakultete v Zagrebu, in gđ. Marica Černoznik, učiteljica pri Sv. Martinu pri Vurbergu. Mlademu paru želimo v življenju mnogo sreče!

c Mestna knjižnica je izposodila v prvem polletju tega leta 13.978 knjig. — Knjižnica je odprta vsak

dan, izveniški ponedeljek in sredo, od 6 do 8 zvečer, ob nedeljah pa od 10 do 12 dopoldne.

c Po šematizmu lavantinske škofije slavi letos po družinski cerkev sv. Krištofa v župniji Laško 200 letnico obstoja.

c Zdravniška preiskava prodajalcev živil. Mestno poglavarstvo ponovno poziva vse zamudnike, ki so zaposleni v živilskih obratih in brivnicah, ki še niso bili preiskani na mestnem fizikatu v času rednih preiskav, da se nemudoma podvržejo najkasneje do dne 15. avgusta t. l. zdravniškemu pregledu na mestnem fizikatu. S seboj morajo prinesiti fotografijo za legitimacijo. Po preteku terminu se bo proti vsem kršiteljem, tako delodajalcem kot delojemalcem uvedel kazenski postopek.

c Lahkostetaki miting priredi v nedeljo, 24. t. m. dopoldne s pričetkom ob pol 9 na Glaziji SK Celje.

c Gradnja Delavskega doma v Celju. Mestna občina razpisuje dobavo platnenih zaves in žimnic za Delavski dom v Celju na Vrazovem trgu. Kolektivne ponudbe so izključene. Ponudbe je vložiti do 26. t. m. do 10. dopoldne.

c Kino Union. Danes premiera filma »Dedica iz Trsta« (v nemškem jeziku).

c Prijateljska nogometna tekma med Policijskim športnim klubom iz Zagreba in SK Celjem bo jutri ob 5 popoldne na Glaziji.

Jesenice

Ustanovitev društva privatnih nameščencev na Jesenicah. Ze dolgo časa smo na Jesenicah pogrešali stanovsko društvo privatnih nameščencev katoliškega prepričanja. V četrtek pa je po pobudi nameščenske skupine ZZZ bil v Krekovem domu prvi informativni sestanek, ki je uresničil dolgo željo. Na sestanku je poročal delegat iz Ljubljane g. Smersu Rudolf. Omenil je razvoj društva zasebnih in trgovskih nameščencev Slovenije, njegov nastop in njegov vpliv v raznih ustanovah. Stvarno je razlagal etanovsko delo v teh društvih, kjer je delo veliko bolj individualno. Veliko bolj so ta društva poklicana, da vplivajo na izboljšanje zakonodaje v prid nameščencev, kakor pa da nastopajo s kakimi borbami, ki so morda na zunaj še tako popularne. Priporočal je vsem lastno glasilo »Bodočnost«, ki izhaja že v nad 2000 izvodih in prinaša vso potrebno razlago etanovskih potreb in gibanj. G. Smersu se je zahvalil tistim, ki so pripomogli, da se je pristopilo k ustanovitvi društva na Jesenicah, ki so važne radi velikega števila priv. nameščencev, posebno še, ker imajo vsi tabori tu svoja močna zastopstva v članstvu in njihovi zvezi. Sestanka se je udeležilo mnogo nameščencev posojilnice, konsumov, trgovin in drugih privatnih podjetij. Bil je izvoljen pripravljalni odbor, ki ga bo vodil g. dr. Zalokar, tajnik občine na Jesenicah. Sestanek sta posetila tudi župan mesta Jesenice g. Markez in član banskega sveta g. Arnez. Društvo bo imelo okrog 150 članov in bo eno izmed najmočnejših krajevnih etanovskih skupin. Z odobravanjem je bila tudi sročena že misel na angleško soboto pri vseh nameščencih, kakor jo imajo do sedaj nameščenci KID. V nekkih primerih bo to šlo.

Po igralskem kongresu v Splitu

Od 5. do 9. t. m. smo imeli kongres Zdrženja igralcev krajevine Jugoslavije, ki je bil v splitskem gledališču. Zbranih nas je bilo nad 450 članov od vseh gledališč. Vse sekcije so poslane svoje delegate, ki so podrobno razpravljali o tekočih in najvažnejših etanovskih in umetniških vprašanjih. Naš kongres je pokazal, da je Zdrženje gledaliških igralcev ena izmed prvih in najboljših organizacij v državi. Vse je potekalo gladko, točno, velikopotezno in nad vse prijetno.

Mesto Split izredno ceni in spoštuje gledališko umetnost; to dokazuje njegovo največje gledališče, kar jih je v Jugoslaviji, to dokazuje tudi občinstvo, ki je v silni vročini štirinast do zadnjega kotička napolnilo ogromno gledališče. Zagrebška opera je izvajala »Giacinto« in »Tosco« z go. Kunčev in belgrajska drama je igrala »Pokojnika«. Ballet pa je dajal »Vraga na vasi«. Predstave so bile na popolni umetniški višini in so zelo navdušile prebivalce Splita, kakor tudi tujce, ki se sonečijo v Dalmaciji. Zdrženje gledaliških igralcev krajevine Jugoslavije, ki je pod najvišjo zaščito Nj. Vel. kralja Petra II., je začelo svoje prvo svečano zborovanje v torek, 5. julija ob 11. Počastili so ga s svojo navzočnostjo odposlanec Nj. Vel. kralja Petra II., brig. general g. Krešič; odposlanec ministra prosvete in bana Primorske banovine g. prof. Niko Stipčević, načelnik prosvetnega oddelka banske uprave; odposlanec splitskega škofa g. kanonik Fulgosi, generalni vikar; odposlanec predsednika mestne občine g. Kalist Čulić, mestni svetnik, in odposlanec bolgar. Zdrženja igralcev g. Trandafilov, član Narodnega gledališča v Sofiji.

Za predsednika kongresa je bil izvoljen g. Mate Grković, predsednik zagrebške sekcije. Delegati so delali zelo naporno in z veliko vnamo — vse za napredek igralškega etanu in za procvet gledališke umetnosti in kulture. Gledališče predstavljajo samo igralci, brez teh ni gledališča, ne umetnosti. Zato je predpogoj, da vodijo gledališče

— umetniki! Le ti lahko razumejo igralca! Kongres je poslal tudi pozdravne brzojavke: Nj. Vel. kralju Petru II. in Nj. kralju. Vis. knezu namestniku Pavlu; predsedniku vlade g. dr. Stojadinoviću, min. prosvete g. Magaraševiću in g. dr. Jablanoviću, banu primorske banovine. Resolucija je bila od skupštine navdušeno sprejeta, med katero je vnesena želja, da se otvori etalno gledališče v Splitu.

V petek, 8. t. m. pa je bil v hotelu na Bačviah velik bohemski večer z izbranim umetniškim sporedom. Zopet je občinstvo dokazalo, kako zelo ceni in spoštuje gledališke umetnike, saj so bili vsi prostori že vnaprej razprodani. S tem je bil igralski kongres, ki je uspel nad vse lepo, zaključen s sklepom, da bodo prihodnje leto v juliju svečane proslave ob 20 letnici Zdrženja igralcev krajevine Jugoslavije v Belgradu.

Tako smo se vsi oduševljeni in polni novih načrtov razšli v razne kraje na počitnice. Jaz sem gost g. župnika don Kosta Selaka v Janjini na Pelječu. Ta prekrasni polotok, obdan od južnega dalmatinskega morja, poln vinogradov in ohljenih gajev, me spominja na Galilejo. Resnično lepo je tu, zlasti, ker je g. župnik sam prava umetniška duša, ves dober, gostoljuben in poštvovalen do vseh, zlasti do nas Slovencev; doma je iz ugledne in bogate družine v Zireh. Stene njegovega krasnega doma so polne dragocenih slik od najodličnejših umetnikov. Sam je tudi velik glasbenik in ob prostem času, ki ga ima sicer malo, presedi ob pianinu, iz katerega izhaja glasove, da mimoidoči etrne in poslušajo.

G. župnika pozna vsa Dalmacija; ljudstvo ga spoštuje in ljubi kot svojega pravega vodnika in učnika. To v remini tudi zasluži: noč in dan se žrtvuje v vinogradu Gospodovem samo za blagor bližnjega. Tako je tudi sklenil in že delajo na predpripravi, da bi videla Dalmacija v prihodnjem letu v velikem obsegu izvajano pasijonsko dramo »V času obiskanja«.

Edvard Gregorin.

Kulturni obzornik

Slavistika na dunajski univerzi ob smrti vodje seminarja prof. kneza N. S. Trubeckoj

Velika imena slavistov, ki so v zvezi z dunajsko univerzo, mi prihajajo na misel, ko stopim prvič v dunajski slavistični seminar: Miklošič, Jagić, Vondrák, Rešetar... Ne morem pa se načuditi, ko najdem le pet slušateljev zbranih ob okrogli mizi v majhnem, stisnjem kabinetu. Tej majhni družbi nasproti stoji pokončna postava, gleda resni, bradati obraz in odmeva krhek glas profesorja Trubeckoj, ki nosi na zunaj znak svojega visokega pokolenja. On je zadnji ostanek tistega visokega in najvišjega krvega plemstva, ki je bilo v Rusiji pogosto združeno s plemstvom duha. V literaturi in znanosti se nahajajo v zadnjem stoletju v petersburški uradniški aristokraciji in v moskovskem patricijatu tu pojavi — popolnoma samobitna, edinstvena elite. Profesor Trubeckoj drži poleg nekdanje slave ruskih knezov tudi tradicijo in nekdanjo slavo dunajske slavistike. Samo enkrat sem imel priliko poslušati njegovo predavanje in občutiti njegovo prijaznost in gostoljubnost, drugič in zadnjič sem stal v njegovi bližini prejšnji teden ob njegovem odprtem grobu. Komaj osem in štiridesletni mož je umrl zaradi težke srčne bolezni.

Družina Trubeckojev je bila zelo stara in ena izmed najmočnejših plemiških družin v Rusiji, ki

je dala državi mnoge diplomate, znanstvenike, uradnike. Sergej Nikolajevič Trubeckoj, oče umrlega profesorja, je spadal v preteklem stoletju med najvidnejše zastopnike ruske inteligence. Kot znanstveni teoretik in zgodovinar filozofije je bil v tesnih zvezah z velikim Solovjovom in njegov najintimnejši prijatelj. Umrl je kot rektor moskovske univerze. Nikolaj Sergejevič Trubeckoj je dolgo kolebal med študijem očetove znanosti, filozofije in filologije in še ko se je za drugo odločil, se prvi ni popolnoma odrekel. Med drugim je študiral v Leipzigu pri zastopnikih tzv. »junggramatišche« šole, ki so postavljali zakonitosti po čistih naravoznanstvenih metodah. Leskien in Siewers sta bila tu njegova učitelja, dočim so v Rusiji nanj najbolj vplivali Baudouin-Courtenais, Fortunatov in Šahmatov. Kot popolnoma mlad mož se je knez N. S. Trubeckoj habilitiral na sočetovki univerzi. Mnoga poletja je študiral na »Baku« različne jezike in dialekte domačinov in je že s svojimi prvimi objavami postal znan. Vrtnec prevrata je vrget tudi njega in njegovo družino v negotove dogodajine — nekdo si je moral v Baku celo kot prodajalec žveplek služiti kruh — pozneje je prišel z mnogimi svojimi rojaki v Sofijo, kjer je prejel na univerzi docenturo. 1923. je bil na Dunaj poklican, kjer je zasedel stolec za Vondrákom in Rešetarjem. Tu je prof. Trubeckoj živel in delal do svoje smrti, tu je nastalo njegovo delo, ki je v jezikoslovju epohalno učinkovalo in mu je zagotovilo svetovni sloves. Trubeckoj se je »mladogramatišchem« pojmovanju »svojsko zoperstavil in postavil temu nasproti novo, svojo teorijo, ki so ji dali ime »Phonologija«. Nasprotje med fonetičnim in fonološkim opazovanjem jezikovnih glasov — piše sam — je načelno in ga ni mo-

goče nikdar dovolj poudariti. V nasprotju s fonetiko, ki je naravoznanstven in se bavi z glasovi človekovega govora, ima fonologija toneme ali glasovne predstave človekove govornice za predmet. Glasovnih zakonov ne smemo pustiti ob strani, zase, ampak jih moramo v zvezi z osrednjo funkcijo in številnimi drugimi faktorji razlagati. V lingvistiki je napravila fonologija, posebno med mlajšimi znanstveniki zelo hitro šolo. V skupnem delu s »Cercle linguistique de Prague« (Mathesius, Jakobson) je napisal profesor Trubeckoj mnogo manjših razprav. Od večjih zaključnih del pa so zelo važne »Polabske studije« (Akademija znanosti, fil.-zg. razred, Dunaj 1929), ki so rekonstruirane z veliko filološko natančnostjo iz zelo redkih spomenikov. Pri svojem študiju in sistemu je Trubeckoj uporabljal kitajske dialekte prav tako kot indijske in arhaične afrikanse jezike. Od filozofskih spisov je njegovo delo: »Evropa in človeštvo« (1922). — Trubeckoj je bil tudi eden izmed utemeljiteljev tzv. »sevrzizske« šole. Na religioznem področju je bila ta šola po svoji globoki vernosti popolnoma ortodoksno usmerjena, prav od kneza Trubeckoj, ki ji je vtisnil ta pečat — Trubeckoj je bil namreč globoko veren mož. Pri delu ga je ovirala težka ožesna bolezen (na eno oko je bil slep in z drugim je videl tudi zelo slabo) in se je zato moral zanesti na svoj fenomenalni spomin.

Tragična je usoda kneza Trubeckoj, kakor je žalostna vseh številnih ruskih emigrantov, ki umirajo daleč izven svoje domovine. Njegova družina stoji čisto sama, sebi prepuščena ob grobu, pešiča ljudi, sami rojaki se poslavljajo s solznimi očmi od svojega gledanja v mislih na svojo domovino (Nemci se v teh razmerah malo brigajo za znan-

stvenika, ki jim ni bil idejno všeč), še pet njegovih učencev stoji tam: vsakdo že z novimi načrti — eden pojde v Prago, drugi v Ljubljano, Belgrad... — podajajo si roke in voščijo srečno pot. Dunajski slavistični seminar bo ostal prazen z docentom, ki predava rusko literaturo (njegov stariši so bili Slovenci iz Koroske, on pa ne pozna več slovenskega jezika), morda ga bo poslušal še en slušatelj. Ime slavistika bo še ostalo, tradicija pa je najbrž pokopana

Načrt, ki se ni uresničil

Predor pod Rokavskim prelivom

Ko prideš na pariški severni kolodvor, zapaziš poleg oddelka za izgubljene predmete barako s čudnim napisom: Studijska pisarna koncesionirane družbe za podmorsko železnico med Francijo in Anglijo.

Muzej načrta

Radovednost te prisili, da vstopiš v sobano, ki se ti na prvi pogled zdi kot prirodopisni muzej. In zares je ta baraka muzej — muzej načrta za predor med Francijo in Anglijo. Kustos monsieur Bertin, tajnik francoske tunnelske družbe, ti prav rad razkazuje police skrivnostnih preparatov, geološke modele, zemljevide in diagrame.

»Zamisli, da bi Francijo in Anglijo zvezali z delom kopne zemlje, je že več sto milijonov let stara, zakaj v prapradobi je bil kos kopne zemlje med Anglijo in Francijo«, je povedal gospod Bertin.

Blato iz leta 1834 in kamenčki iz leta 1875

Med slikami mož, ki so si pridobili zaslug za tunnelski načrt in ki krasijo stene te sobane, manjka Napoleonova slika — in to upravičeno. Zakaj Napoleon je l. 1801 lastnoročno vrgl rudarskega inženirja Matthieuja iz svoje sobane, ki je kot prvi tehnik predložil Napoleonu načrte za podmorski predor. Čez kakih 50 let nato je postal neki Thomé de Gomon apostol tega načrta. Čudovit človek je bil to: rudarski inženir, hidrograf, doktor prava in filozofije. Vse svoje premoženje, pol milijona zlatih frankov, je zapravil za ta načrt, ki ga je pojasnil cesarju Napoleonu III. in kraljici Viktoriji in se je brez potapljaške obleke potapljial do 30 m globoko v morje, da prinašal vzorce blata in kamnov iz morja na dan. Iz teh poskusnih let od 1834 do 1849 izvirajo razne stekleničice, kamenčki, pesek in glina. Vsega skupaj z dodatki iz leta 1875 je 8343 takih »relikvij«, vse skrbno v škatlicah z napisi. Ko je Thomé l. 1876 umrl, je bil obubošan in pozabljen, a načrt za podmorski predor je stopil v novo poglavje. Leta 1869 so bili ustanovili francosko-britsko društvo, ki je imelo mnogo imenitnih članov, tako tudi banke in železniško družbo, a nemško-francoska vojna je prekinila vse načrte in delovanje. Tem bolj je ta zadeva oživela po sklenjenem miru. Saj so imeli Francozi tem več vzroka, da se čim bolj zvežejo z Angleži. Določili so smer predora: Od Sandgateja ob Cap-Blanc-Rezu pri Calaisju do Shakespearovskega rtiča v Marjetinem zalivu pri Doveru naj bi vodil predor v obliki cevi pod Rokavskim prelivom v dolžini 35 km in bi bil vprav toliko prostoren, da bi bile v njem tračnice za železnico.

Zgrajenih je že 3400 metrov

Konec l. 1875 so začeli graditi predor ob istem času na francoski in angleški strani. Kustos Bertin ti pokaže častno diplomu, ki jo je prejela tunnelska družba na pariški svetovni razstavi l. 1878. Toda v Angliji se je l. 1883 posebna komisija izjavila na pobudo generalnega štaba proti gradnji predora. To pa je bil tudi konec. Dne 18. marca 1883 so na obeh straneh kanala odložili delavci svoje krampe in lopate.

Monsieur Bertin te odvede k mizi in ti slovesno pokaže kos kredastega kamna na rdečem žametju, rekoč: »Poslednji kos krede, ki so jo pred 35 leti prinesli izpod Rokavskega preliva.« In nadaljuje: »Vendar so do tistega dne dokončali desetino predora. Na francoski strani 1839 metrov, na angleški pa 2000 metrov, od teh je 1600 m pod morskim dnom. Tega dne l. 1883 so zaklenili rešetko rova — in tako je ostalo do danes. Ali hočete videti ključ?«

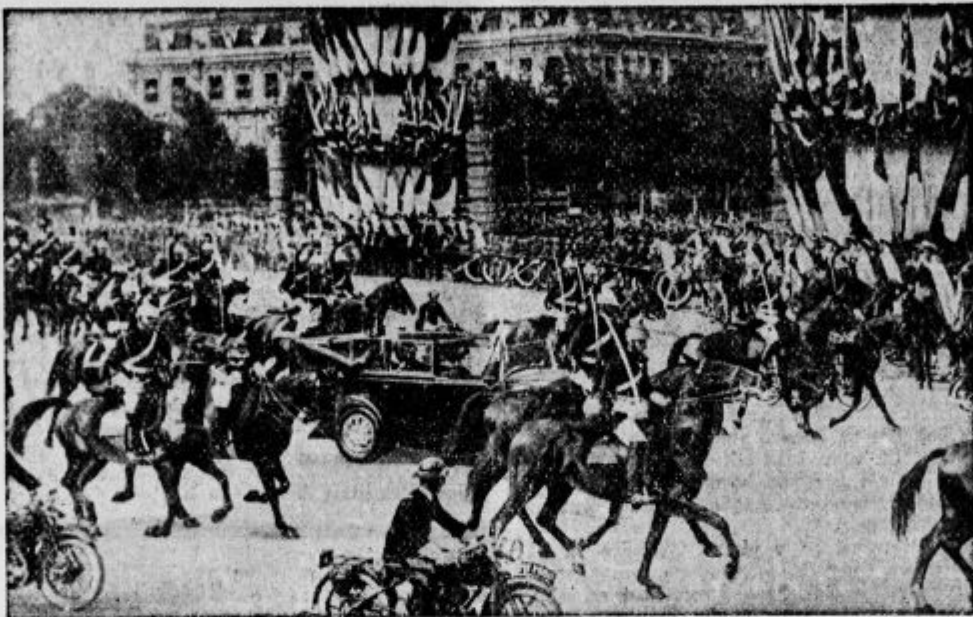
Kustos vzame iz posebne škatlice majhen, neznačen železen ključ. »To je ključ, ki naj bi odprl vrata Anglije za v Evropo«, je modro dodal. »In ki bo ta vrata brez dvoma tudi nekoč odklenil!«

Mr. Chamberlain in os London-Pariz-Madrid-Severna Afrika

Tega ključa niso 55 let uporabljali. Deževnica je vdrla v rove začetega predora. Toda razgovori o tem predoru niso nikoli utihnili. Zanimivo je, da je stvar oživela neposredno pred svetovno vojno. Tedanji največji francoski publicist P. Leroy Beaulieu je l. 1913 zapisal: »Zdaj govorijo nova dejstva za ta predor: razvoj zrakoplovstva in pa nevarnost, da bi Anglijo mogli odrezati od ostale Evrope in jo blokirati...« Z druge strani kanala pa mu je pritril sir Arthur Conan Doyle (avtor mojstrskega detektiva Sherlocka Holmesa): »Če bi se uresničilo, kar ni verjetno — vendar možno, da bi bila Anglija nenadoma napadena in bi

imela za obrambo premalo vojaštva, bi morala priti iz evropske celine pomoč. Nemci so si zgradili preliv v Kielu, ki je za vojne čase važnega pomena. Odgovorimo jim z gradnjo predora pod Rokavskim prelivom, ki nas spaja z našimi francoskimi zavezniki!«

Že 55 let samo zivotari družba za gradnjo predora. Skušaj zbuditi zanimanje javnosti za svoj načrt, zato objavlja dejstva, ki govorijo za gospodarski uspeh prometa po predoru; tako na primer, da je vsakoletno število potnikov, ki potujejo med Francijo in Anglijo, naraslo na 3 milijone oseb. Pridobila si je za predsednika barona d'Esclanerja, ki svojim britanskim prijateljem z računi dokazuje strateške odlike predora in ki govori o osi London-Pariz-Madrid-Severna Afrika s pomočjo poti skozi kanalski predor in v Gibraltar-skem predoru, ki mu je Španija vseh strank naklonjena in prijazna. Kustos, gospod Bertin, skuša vsestransko zbuditi zanimanje za predor, zato vmešava tudi svojo družino in to zadevo, rekoč: »Imeli smo odlične goste in moja žena je spekla »predorovo torto«, to se pravi torto, ki je predstavljala geološki prerez skozi morskno dno Rokavskega preliva; kredaste pečine so bile iz smetane, blato in grez pa iz čokolade...«

V Parizu so z velikanskim navdušenjem sprejeli angleško kraljevsko dvojico. Na sliki vidiš kralja Jurija in predsednika Lebruna, ko se peljeta po okrašenih pariških cestah.

Po letalskem voznom redu krog sveta

(V noči od petka na soboto je v Berlinu štartal nemški letalec Hans Bertram na prvi polet okrog sveta po letalskem voznom redu. Če pojde vse po sreči, bo letalec priletel spet v Berlin čez 19 dni, to bo 3. avgusta, in bo imel 40.000 letalskih kilometrov za seboj.)

Rajnega Julesa Vernea so pahnili s prestola. S svojo »80 dnevno potjo okrog sveta« bi dandanes klavno propadel. A v spomin na »davno« preteklost leta 1872, ko je Jules Verne spisal svoj svetovni znani roman, bodi iz njega navedeno vsaj tole: »Tako je torej Philens Fogg dobil stavo, ker je opravil pot okrog sveta v 80 dneh. Za to je uporabil vse vrste vozil, čolne, železnice, vozove, jahte, tovarne ladje, sani in slone.«

Tako je zapisal Jules Verne v letu Gospodovem 1872. V njegova vozila se dandanes ne bi noben človek več usedel. A tudi oni drugi mož je zdaj brez besede, ki je leta 1927 igral vsaj v računih Julesa Vernea: Iz Berlina v Königsberg in Moskvo s poštnim letalom, potem z vlakom transibirske železnice v Vladivostok, odtod čez Jokohamo v Vancouver z ladjo, nato spet z vlakom in spet z ladjo, slednjič s čolni in severnim ekspresom v Berlin. Vse bi po voznom redu trajalo 37 dni.

Hans Bertram se ne ozira na vlake in ladje. On leti, a ne tako, da bi sam vodil krmlilo, marveč kot gost, letalski popotnik z voznom redom na kolenih.

Prelistajmo »Svetovni letalski vozni red!«

Bertram je naznanil, da si je sestavil svoje romanje do pitice natančno po »Letalskem svetovnem voznom redu«. Kaj je to: letalski vozni red?

V rokah imamo ozko knjižico in že pri naslovu obstanemo: 55. izdaja stoji ondi in velja od junija do

žal, pa mr. Chamberlain ni prijatelj načrta za predor. Letos je 1. maja dejal poslancu Daxu na tozadevno vprašanje, da se mu ne zdi primerno, da bi oživel načrt za predor. Toda nekatere v to posvečene osebnosti vedo povedati, da se bo takoj po končanem obisku angleške kraljevske dvojice v Parizu obnovilo vprašanje predora, in še pravijo, da so se vprav v dneh tega obiska vršili v Parizu važni razgovori o načrtu predora pod Rokavskim prelivom.

Predor bi bil najdaljši predor na svetu; delali bi ga štiri leta in bi požrl vsoto treh milijard frankov. Sicer pa, se pritožuje monsieur Bertin, ima tudi tunnelsko društvo svoje izdatke: 1200 frankov na leto samo za stroške nadzorstva, ki jih dobiva državna blagajna.

Gospoda Bertina so zmotili. Prinesli so mu naročene zastave za okrašenje njegove barake zaradi kraljevskega obiska v Parizu. Razobesil jih je v trdnem upanju, da so ti dnevi zaenoto začetek poslednjega poglavja lesene barake na pariškem severnem kolodvoru. In da je s tem tudi oživel zgodovinski načrt predora, ki bo nemara odločilno vplival na bodočnost Evrope.

Predsednik Lebrun (na levi) pozdravlja na kolodvoru angleškega kralja Jurija VI. Zada (v sredi) vidiš angleškega poslanika v Parizu, sira Erica Phippsa.

po voznom redu do San Francisca in od tod v Severno Ameriko do New Yorka. A tu je za zdaj še vrzel v omrežju glede na letalski promet za ljudi. Tu še ni letal za osebni promet po voznom redu čez severni del Atlantskega oceana. Na pomoč prihiti nemška »Lufthansa«. Bertram je odletel z doma z Junkersovim letalom »Lufthansa« in se povrne tako tudi domov, le da bo to letalo pošto letalo Heinkelovega tipa.

Bertram ni z nikomer stavil kakor Philens Fogg ki bo vozino tudi plačal. »Svetovni polet do minute« je torej omogočen. Če bi Jules Verne zdaj napisal svoj roman »Pot okoli sveta«, bi takole sklenil: »Tako je torej Hans Bertram opravil v 19 dneh svojo pot okoli sveta. Uporabil je eno samo vozilo in sicer letalo. Kakor je vse zapisano v Svetovnem letalskem voznom redu za l. 1938, 55. izdaja, za junij in avgust.«

Bertram ni z nikomur stavil kakor Philens Fogg v Jules Verneu. Hoče le postaviti spomenik mrtvim tovaršem ozračja, da bo po vsem svetu proslavil njihovo delo.

Nemški letalec Hans Bertram hoče opraviti polet krog sveta z raznimi potniškimi letali raznih letalskih družb. Pot meri 39.350 km, ki naj bi jo preletel do minute točno v 19 dneh 21 urah in 35 minutah

Anekdote

Clemenceauja, ki je bil robat in duhovit, so se v notranjem ministertvu splošno bali. Zlasti so se ga bali razni prefekti (pokrajinski predsedniki), ki so imeli opravka z njim. Nekoč je tak nesrečen pomolil glavno skozi napol odprta vrata in Clemenceau ga je besno nahrulil: »Dve besedi, gospod, pa ne ene več!« — »Samo eno, gospod,« je odvrnil nemirno prefekt, ko je dospel do pisalne mize, »denar!« — Clemenceau, ki so mu bili duhoviti dovtipi všeč, mu ga je dovolil.

Ko je umrl minister Murepas, ki je bil elab svetovalec kralja Ludovika XVI., je dejal Talleyrand dvorjanikom, ki so žalovali za njim: »Ah, zares smo z njim več izgubili, kot je bil vreden!«

Talleyrand je dobro poznal Švico. Nekdo mu je dejal: »Kaj ne. Ženeva je dolgočasna?« — »Posebno, če se človek ondi zabava,« je odgovoril diplomat.

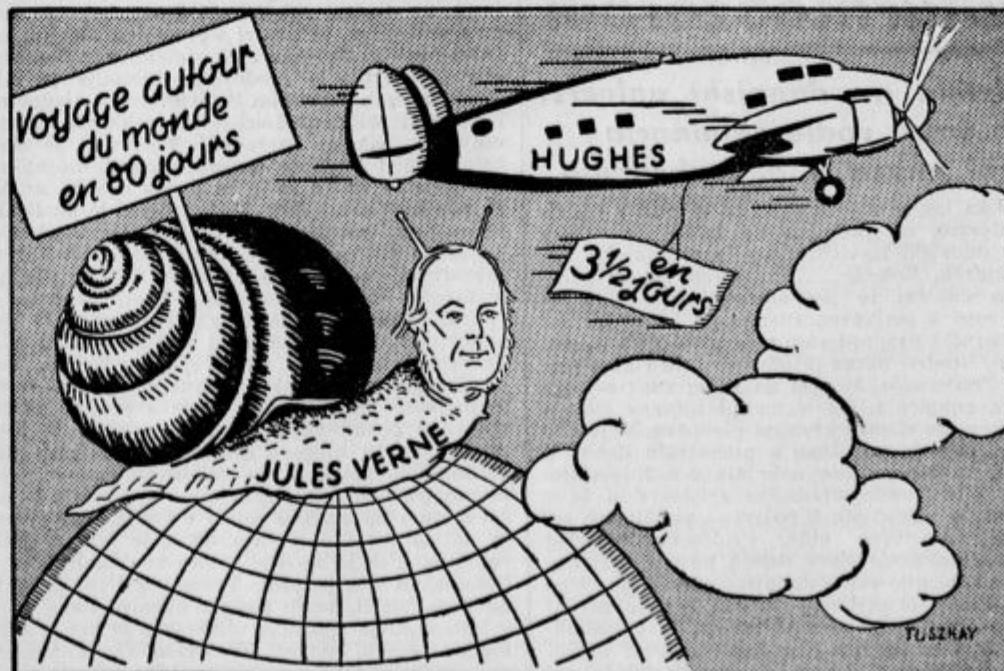

St. 183.

Cedric in njegovi prijatelji

Z belo palico, znakom svojega dostojanstva v desnici, je grajski hišnik vodil oba viteška gosta gori v stolp. Po ozkih hodnikih in temnih stopnicah so prišli v tretje nadstropje. V obeh spodnjih nadstropjih so bile vdolane same ječe in zapor. Ko so prišli gori, si je Ivanhoe s plačem zagrnil svoj obraz, da bi ga oče ne spoznal prej, preden bi se kralju ne zdelo primerno.

Peljali so jih v veliko izbo, ki je bila prenapolnjena saskih velikašev najvišjega plemstva iz sosednjih grofov. Skoraj vsi so bili starejši ljudje, zakaj mlajši niso več sovražili normanskih zavojevalec, kakor smo videli tudi pri Ivanhoeju. Ti častiljivi in molčeči možje so bili pravo nasprotje bučnemu zboru na grajskem dvorišču. Marsikoga je pač tlačila misel, da pokopavajo z Athelstanom zadnje upanje, da bi še kdaj kak Anglosas prišel na angleški prestol.

V štirih dneh krog sveta! — Če bi Jules Verne, ki je leta 1872 spisal roman »Pot krog sveta v 80 dneh«, slisal o letеem milijonarju Hughesu, bi dejal: »Moje sanje so bile sanje polzac

Pogled na operno sezono 1937-38

Prav je in plodno za prida razvoj in snovanje človeka, da se po vsakem končanem delu ozre nazaj in pregleda vse to svoje s trudom prepojeno delo ter ga z ozirom na končni učinek verno premeri in odkritostno preceni, da ga njega dobra stran utrdi za v bodoče, slaba pa pouči o izboljšani ter se tako v bodoče presnuje iz slabosti v dobroto.

Dolga je bila vrsta novih uprizoritev v naši pretekli operni sezoni, mnogo je bilo truda in dela v njej, da se je dopolnil njen napovedani obraz. In ko pregledujemo ta v preteklosti postavljeni obraz, se nam spriču uspehov dela, ki je rezalo vanj poteze, vzbujajo različne misli in čustva, različna spoznanja in nagajanja. — Spored uprizorjenih oper je bil, kot sploh v poslednjih sezonah, tudi tokrat zelo pisan. Sestavljen je bil nekako v dveh tretjinah iz oper »Evangeljnik«, »Linda di Chamounix«, »Gorenjski slavček«, »Evgenij Onjegin«, »Tosca«, »Don Juan«, »Jakobinec«, »Rigoletto«, »Manon Lescaut«, »Gioconda« in »Boris Godunov«, v slabi tretjini iz operet »Amazonke«, »Ančka«, »Helteja« in »Madame Sans Gêne« ter iz baletne uprizoritve »Vrag na vasi«.

Vsa ta tako raznostrana in sama po sebi bogata uprizoritvena snov je zahtevala nedvomno veliko dela in truda od vseh, ki sodelujejo v naši operni produkciji. Če se človek spomni tega dela, če ga vzame samega po sebi in ga izloči od končnih uspehov zlasti z ozirom na smoter, ki naj bi bili postavljeni slovenskemu opernemu gledališču — če ga takega presodi in preceni, mora ugotoviti, da je bilo vse to delo znano. Priznati mora, da so mnogo storili dirloenti obenem z opernim ravnanjem, ki so vsak svojo umetnino z glasbene strani pretehtali in ji skušali dati čim primernejšo podobo; da so jim v tem stremjenju sledili izvajalci v orkestru, skušajoč dopolniti posamezne zvočne podobe, da so pevci-solisti (čepav v znatnih razlikah po sposobnosti in zaposlenosti) tudi poskušali izpolnjevati svoje naloge in da je pevski zbor v svoji skromni zasedbi stavljal na razpolago vse svoje sile; da je tudi balet doprinal svoje in da so vse to skušali na sceni prav uravnati režiserji z inscenatorji in še z drugimi sodelavci. Vse to delo, ki je bilo plod stremjenja po umetniških učinkih, je samo po sebi vredno priznanja.

Vaak, ki je v pretekli sezoni vztrajno spremljal vse označeno delovanje in ki nosi v sebi idealno sliko dela in uspehov, kot naj bi jih nosilo slovensko operno gledališče, pa vendar z obrazom pretekle sezone in in ne more biti zadovoljen, kajti predobro čuti, da bi se od danih prilikah in z daniimi sredstvi mogel uspeh vendarle mnogo bolj dvigniti, da bi moral biti ta obraz lepši, zrelejši in plodnejši. — A da bi bil, bi moralo biti vse omenjeno delo jasneje vodeno, tehtneje urejeno in smotrneje izraženo.

Gledališče, kakršno je naša slovenska opera, ima po svoji kakovosti poseben značaj in smoter, kar je potrebno imeti jasno v zavesti. Po svoji skromnosti si nikakor ne more postavljati istih ciljev kot velike svetovne opere, ki so jim gnotna sredstva postranska stvar in ki morejo zato vabiti v sodelovanje svetovne umetniške veličine. Zato ji ni dano vzdrževati v svojem krogu pevske zvezdnice, ki so le preveč podložni vabam visokih honorarjev. Ker pa je ta opera vendarle središče naše glasbene kulture, je dolžna gojiti in čuvati čim višjo umetniško kvaliteto. To pa je možno doseči edino v okviru celote. Opernemu ansamblu kot celoti je treba vliti čim višjo umetniško vrednost in ta umetniški kolektiv bo potem sposoben vzdrževati ono umetniško raven, ki je dostojna slovenskega naroda, sposobnega ravno na umetniškem polju pridobiti si sloves in tako opravičevati svojo samostojno narodno bit.

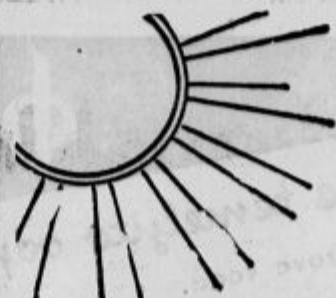
Primereno osištju slovenske glasbene kulture pa mora operno gledališče uravnati tudi svoj repertoar z jasno zavestjo, da je odgovorno za umetniški nazor in pojem celotnega naroda. Zato je zgrešeno, če se sestavlja spored opernih umetnin v sezoni po kakršnemkoli neumetniškem merilu. Zmotno je sestavljati ga s trgovskega stališča in povezovali v spored umetnine, ki »vlečejo« in ki so »aktualne«. Kajti kmalu se pokaže, kako je taka aktualnost vlekla okus občinstva postopno navzdol in zastrupila splošno umetniško

nazornost. Ko se pa na ta način spored včasih poniža skoro do banalnosti, se pa izkaže, da niti gnotnega podviga ni doprinesel. — Operno vodstvo je dolžno sestavljati spored izključno z umetniškega in kulturnega stališča. Zavedati se mora jasno vseh pogojev, potrebnih za pravo rast narodne kulture. Treba je ustvarjati tradicijo, širiti obzorje občinstva, vzgajati okus in dvigati etično zavest, živo voditi iz preteklosti mimo sedanjosti v bodočnost, za kar je treba izredne tankočutnosti in širokega obzora, da se plodno pripravljajo tla zlasti pravemu razvoju bodočnosti. Končno pa je treba trdno zavesti, da je gledališče narodno, da raste iz naroda za narod in da ga je treba vsaditi s koreninami globoko v ljudske plasti in njih vsestranski značaj. Le tako najde narodno gledališče svoj pravi smisel. Po omenjenih načelih sestavljen operni spored bo nedvomno dobil povsem svojstven, a jasen in smotrni obraz. Ne bo znesen ekupaj po primernih in malo smiselnih niti ne po osebnostno samovoljnih pogojih, temveč bo urejen po plodnem, iz preteklosti v bodočnost zasnovanem načrtu, upoštevajočem občo dobrobit. Tako smotrno sestavljen spored (sistemiziran na daljša razdobja) bo vodil občinstvo v umetniškem in moralnem pogledu trajno navzgor in ker bo zasajen tudi globoko v ljudskih plasteh, bo našel kmalu odziv pri širokem občinstvu, ki bo v tako vodeno gledališče zaslučilo odsev svoje lastne podobe ter ga zato vzljubilo, kot vzljubi oče svojega sina, kateremu je vtisnil lastno podobo, ter mu dostikrat iz te iste ljubezni tudi sledi, ko ga je sin presegel. — Smotrno urejen spored pa bo nujno uravnil tudi delo za uprizorjanje, ki bo s tem primerom izraženo do otenkov in ki bo tako blagodejno vplivalo na splošen umetniški podvig.

In še je potreba, da se vse sile vseh sodelavcev umetniške ustanove spoje v eno samo celoto, ki se stavi skupno na razpolago in v službo umetniških smotrov. Nikdar ne more uspevati stvar, kadar njeni delavci niso složni, kadar vsak od njih vidi predvsem svoje osebne koristi in jim sledi z vsemi svojimi silami. Kajti nujno kuje tako vsak svoj lastni kapital na škodo stvari same, pa najsi si pri tem še tako močno domislija, da dela poln idealov za skupno umetniško dobroto. Smotri, rojeni edino iz želja po osebnem ugodju se vedno križajo, in tisti, ki jim sledi, prihajajo pri delu v opreko, kjer se rodi zavist in škodljivost; poteze, ki vodijo vsakega in ki trgajo rast skupne stvari. Res plodno pa je edino skupno delo, kateremu riše pot in smer iskrena želja po dviganju in uspevanju skupne umetniške dobrine, zapopadene v stvari sami. Kadar se vaak najmanjši člen ansambla vzdrasti nad uspehom, pa naj ga je bil deležen kdorkoli od celote, in kadar se elehnerum stisne v žalosti srce, ko vidi, da je delo kogarkoli od celote doživelo neuspeh, takrat so znamenja ugodna. Kajti tedaj sta volja in delo vseh zlitja v celoto in uprta v procvit umetniške stvari same. Ta postaja edino važna in v njenem razvojem utripu se srečajo stremjenja vseh posameznikov, ki jih skupna stvar združuje, da se zanj medsebojno podpro in v ljubezni združijo. Ljubezen pa je uspeh. Zato je v tako zastavljenem in tako oblikovanem skupnem delu, v katerem morajo iti s pravim zgledom naprej predvsem tisti, ki vodijo — zapopaden res zdrav in ploden razvoj stvari in napredek umetniških snovanj.

Samo nekaj splošnih potez opernega delovanja, ki so reda idealne, a edino smotrne in odrešne, je tukaj nakazanih. Da je od dejanskega stanja, ki vlada v našem opernem gledališču do sedaj, in pa do teh nakazanih potez, še velika razdalja, to je lahko spoznal vsak, ki je sledil delovanju našega opernega gledališča v pretekli sezoni. V koliko in kje, naj v podrobno v smeri nakazane razmišljanja presodi vsak sam. Toda ugotoviti je treba, da je ploden razvoj nemogoč, dokler se v nakazanem smislu ne preusmeri delovanje, da je vse še tako požrvalno delo samo po sebi potratno brez veselja, dokler ne najde izpodbude v taki jasni smotrnosti. A v tem smislu do sedaj ni znamenj. Zato opozorjamo na nevarnosti toliko močnejše v poslednjem hipu, da nas ne preseneti v času, ko bi se morale v našem glasbenem življenju najmočnejše razvijati vse razvojne kali, propast našega opernega gledališča!

V. U.

Mladost ne more pogrešati moje pomoči!

Prav za zdravje Vašega otroka je sonce nujno potrebno. Toda za nežno otroško kožo je lahko škodljivo. Zato namažite poprej celo telo s kremo Nivea ali z oljem Nivea. Na ta način se okrepi mlado kožno staničje, koža porjavi hitro in enakomerno, a nevarnost sončnih opeklin se zmanjša. Če namažete otroka, ga s tem varujete tudi prehlajenja.

Sport

Današnji spored plavalnega držav. prvenstva

Plavalno prvenstvo se prične že ob 10 dopoldne. Vršili se bodo dopoldne skoki s stolpa, kjer si bodo Ilirijani med seboj porazdelili mesta za Zimherlom.

Zvečer se bo začelo s progo 1500 m prosto že ob 20.30. Stari rutiner Mihalek, ki je letos nekoliko manj v formi, se bo na tej težki progi srečal s tremi novinci: Stručljem a Sušaka, Petrovgrajčanom Ballo in pa klubskim tovarišem Scarpo. Točka bo ena najlepših vseh prvenstva. Mnogo manj zanimivi bosta naslednji točki, 100 m prosto za gospode in 400 m prosto za dame, katerima pa bo sledil višek vsega prvenstva, 200 preno za gospode. V prsnem plavanju nam bo Cerer, ki bo to pot »vozil s polno paros«, dal rezultat, vsi ostali pa, ki so povsem izenačeni, redko videno ostro borbo za ostala mesta. V dveh disciplinah, 200 m prosto in 100 m hrbtno, bodo nato startali »povabljeni«, t. j. plavalci dubrovniškega Juga v kvalifikacijskem plavanju, ki naj pokaže, če so sposobni za nastop v državni reprezentanci, vmes med tema točkama pa bo prvenstvo, na 100 m hrbtno za dame. Še dve štafeti sta ta dan na programu in to 4x100 m prosto za dame ter mešana 3x100 m za gospode, kjer se bo najbrž vršil »gigantski boj« med Viktorijo in pa domačo Ilirijansko štafeto.

Program bo zaključila water-polo tekma, v kateri bo kompletni Jug igral proti moštvo, se zastavljenemu iz Jugovih rezervnih igračev, pa iz igračev Victorije in Ilirije in povabljenih Jadranašev Giovanellija, Roja in Mihoviloviča.

SK Ljubljana : Split

Jutri odigra naš ligiš prijateljsko tekmo z mladim splitskim moštvom Majstor a mora. Dasiravno ne bo to borba za točke, bomo brezdvomno imeli priliko videti ogorčeno borbo, v kateri bodo skušali mladi Splitčani dokazati, da so že vredni in sposobni, da stopijo v krog ligških klubov. Luka Kaliterna, ki je dvignil Hajduka svojačasno nad vse naše klube, je z uspehom pričel svoje delo pri novem klubu in danes je Majstor a mora odlična, hitra in temperamentna enajstorka. Moštvo goji tipično južnjaško igro hitrih kombinacij, je do skrajnosti borbeno, tako da se nam za nekaj nedelj obeta prvovrsten užitek. Tudi Ljubljana je v marljivem treningu in bo pri tej tekmi preizkusila nove pridobitve.

Športni dan v Kamniku

V nedljo bo v Kamniku velik športni dan, ki ga priredi SK Kamnik. Spored se prične že ob 9 s kolesarsko tekmo na 40 km dolgi progi Kamnik — Moste — Mengeš — Domžale — Dob — Radomlje — Kamnik — Stranje — Kamnik. Ob 9.30 bo gozdni tek na 6 km, pri teku sodelujejo lahkoatleti Primorja, Ilirije in Kamnika. Popoldne ob 3 bo na kopališču waterpolo

rajo vodo prinašati od daleč. Zato prosimo železniško upravo, da ta vodnjak da takoj brez običajnih komisij, ki bi popravilo le zavleklo, popraviti, saj tudi higiena zahteva, da je na vsaki postaji pitna voda.

Peronsko stredo na postajnem poslopju smo že večkrat zahtevali, pa žal doslej zaman. Kakor čujemo, bo na glavnem kolodvoru v Ljubljani v teku tega leta odstranjena lesena streda na peronu, zaradi česar prosimo merodajne činitelje, da bi to leseno stredo konstrukcijsko namestili na litjskem postajnem poslopju, da se zavarujejo številni polniki, ki čakajo na vlak, pred dežjem in soncem, saj je čakalnica III. razreda vse premajhna, da bi vse čakajoče potnike mogla vzeti pod svojo stredo. Posebno, kadar je deževno vreme, je v čakalnici prava morija čakati, ko je zrak v njej neznošen. Znano pa je, da je frekvenca v Litiji med Ljubljano in Zidanim mostom največja in to naj se upošteva.

Z uvedbo dveh parov rezervnih lokalnih vlakov iz Ljubljane do Litije in obratno je železniška uprava povsem ugodila željam in zahtevam potujočega občinstva ob tej progi ter dosegla razbremenitev osebnih vlakov proti Zagrebu oziroma Mariboru, ter je le železi, da oba lokalna vlaka ostaneta in da se njih vožnja podaljša do Zagorja. Železniško upravo pa bi prosili z ozirom na veliko frekvenco potujočega občinstva v Litiji, da z novim voznim redom vpelje postanek vsaj 2 parov brzovlakov, kakor je to bilo pod Avstrijo, ko so takrat v Litiji kot najbolj prometni postaji med Ljubljano in Zidanim mostom postajali brzovlaki. Tako pa vozijo brzovlaki na progi Ljubljana—Zidani most 64 km brez postanka, kar je menda edinstven primer, da se na tako dolgi progi brzovlaki nič ne ustavljajo. — Zato prosimo, da naši dolgoletni želji in zahtevi železniška uprava po možnosti ugodí.

tekma med juniorji Ilirije in SK Kamnikom, za tem pa nogometna tekma Kamnik—Kranj.

Zvečer ob 20 bo v mestnem parku nastop lahkoatletov v dviganju uteži in rokoborbi. Zatem razdelitev daril.

Kaj prinaša športni svet?

Kaj pa z zimskimi igrami? Predsednik mednarodne smuške zveze, major Östgaard (Norveška), je v Oslu izjavil, da je udeležba Fise pri olimpijskih igrah 1940 povsem izključena. Če bo Norveška sprejela povabilo za organizacijo olimpijskih zimskih iger, potem bo zelo verjetno treba izbrati med zimskimi igrami brez smučí in med tekmovalci za svetovno smuško prvenstvo.

Če hočemo razumeti to izjavo, se moramo spomniti, da je na zadnjem kongresu Fise nastal spor med Mednarodno smuško zvezo in med Mednarodnim olimpijskim odborom, in sicer zaradi vprašanja o smuških učiteljih. Major Östgaard se je z besedo in z dejanjem tako obrnil proti M. O. O., da so v Kairu akenili, da ne bodo dali na program olimpijskih zimskih iger, ki jih bo leta 1940 organizirala Japonska, več smuškega tekmovalja. Radikalen sklep.

Če pa bi zdaj Oslo dobilo nalog, naj organizira zimske olimpijske igre, potem pa se bo stvar najbrž zasukala nekoliko drugače, kot si jo predstavlja major Östgaard. Ze v Helsinkih so bili letos močni smuški narodi Finska, Italija in Nemčija za to, da je treba obdržati olimpijska določila. In če bo Norveški poverjena organizacija olimpijskih zimskih iger leta 1940, bo tam skoraj brez dvoma nastal v vsej stvari bistven preobrat. Kajti težko bi si bilo misliti, da bi spustili severnjaki, ki imajo odlične smučarje, s programa olimpijskih zimskih iger disciplino, ki bi jim zelo verjetno prinesla uspeh. Zdi se, da bo major Östgaard v primeru, da bi bila Norveški res poverjena organizacija olimpijskih zimskih iger leta 1940, res ostal s svojim naziranjem povsem osamljen. Pripomniti pa moramo, da se za organizacijo olimpijskih zimskih iger prav močno poteguje tudi že Finska, kar je seveda povsem razumljivo.

Slalom na Diavolezzi. Znani nemški tekmovalci, Freiburžan Rudi Cranz, se je v slalomu na Diavolezzi pomeril s švicarskim svetovnim mojstrom Rudolfom Romingerjem (St. Moritz). Zmagal je Rominger, ki je na 150 m dolgi vesini, katero je bilo treba izpeljati dvakrat, odnesel prvo mesto s 46,2 sekundami. Cranz je rabil 48,1 sekunde.

V dneh od 10. do 12. oktobra bo v Stockholmu boj štirih držav v prosti rokoborbi. Tega boja se bodo udeležili najboljši amaterji iz Švedske, Ogrske, Nemčije in Amerike. Amerikanci, ki so pred kratkim priredili svoje tekmovalje za prvenstvo v prosti rokoborbi, so se sestavili svoje moštvo. Na pot v Evropo se bodo odpravili (od bantamske kategorije navzgor) naslednji mojstri v svobodni rokoborbi: Joe Mac Daniel, Frank Millard, Stanley Henson, Walter Jacobs, Al Crawford, John Harrel in Clifton Gustaffson. Preden pa bodo odšli v Stockholm, se bodo še v Hamburgu pomerili v meddržavni tekmi Amerika : Nemčija z nemškimi mojstri v prosti rokoborbi.

SK Mars. Danes ob 30 sestanek obeh moštvo pri gospodarju. Zaradi nedeljskih tekem prosim polnoštevilno. — Načelnik.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Sobota, 23. julija: 12 Plošča za ploščo v venček hiti, takih sporedov se vsak veselí — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.30 Plošča za ploščo v venček hiti, takih sporedov se vsak veselí — 14 Napovedi — 18 Prenos promenade koncerta — 18.40 Kaj je in kaj hoče soc. skrbstvo (gdš. Zlata Pirnatova) — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura: 50-letnica smrti Jase Ignjatoviča (dr. Br. Mirković, univ. prof. Belgrad) — 19.50 Pregled sporeda — 20 O zunanji politiki (g. uradnik dr. Alojzij Kuhar) — 20.30 Pisan večer. Slovenski humor po letu 1900. (Iz Magoličevega »Jez« 1903—1906) Izbral in za radio priredil g. prof. Niko Kuret. Izvajajo člani rad. igr. druž., sodelujejo Fantje na vasi — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Pevski koncert (g. Drago Zagari) — 23 Poročila o pripravah za XX. kongres kat. esperantistov (g. Peter Golobič).

Dragi programi

Sobota, 23. julija: Belgrad: 20 Nar. pesmi, 21 Odlomki operet, 22.15 Nar. napovedi, 22.40 Prenos iz razstave, 23.10 Za ples — Zagreb: 20.30 Koncert, Nikola Sterle (tenor), Vera Grozaj (sopr.) in Rad. ork., 21.30 Kone. Rad. ork., 22.30 Kone. Rad. ork. — Pariz: 21.10 Ljudski zbor, 22 Torunj, »Ura presenečenj« — Prag: 22.15 Plošče, 22.30 Bratislava: Ples, gl. — Budimpešta: 20 Jones: »Gejšan«, opereta, 22.10 Cig. ork. — Milan: 20.30 Pestrá gl., 21 Wagner: »Loheengrín«, opera, pozorne ples, gl. — Rim: 21 »Pegaz«, komedija — Dunaj: 20.10 Breslau: Ples, večer, 21 Zab. ork., 21 Breslau: Stara in nova ples, gl., nato nočna gl. — München: 20.10 Nürnberg: Ples, večer, 22 Nürnberg: Ples, gl. — Köln: 20.10 Ples, večer.

Posvetovalnica in dom za matere v Ljubljani

Ljubljana, 22. julija.

Po podatkih, ki jih je zbrala Unija za zaščito dečev v Ljubljani o gospodarskih razmerah naših mater in družin, prihaja čedalje bolj do izraza velika pomanjkljivost sistematične socialne in zdravstvene zaštite naših mater ob času poroda. Statistika ugotavlja katastrofalen padec števila rojstev pri Slovenih, kakor ga ne poznamo med ostalim prebivalstvom Jugoslavije. Krivde temu je precej v tem, da je nad 50 odstotkov žen ob porodu brez strokovne babiške pomoči. Značilno je na primer, da je ljubljanska porodnišnica imela leta 1920. 893 sprejemov in 824 novorojencev, leta 1936. pa 2186 sprejemov, 21.06 porodov in 2129 novorojencev. Obisk bolnišnice se je v 17 letih dvignil za 244 odstotkov. Življenjska bilanca Slovenije kaže, da imajo najmanj rojstev tisti kraji, ki imajo najtežnje stike z mestom in njegovim načinom življenja. Okoličani mest se vedno pogosteje poslužujejo umetnih sredstev za preprečevanje spočetij in za odpravo plodu, nevednost o posledicah tega za telesno in duševno zdravje obeh spolov in otrok je pa ogromna.

Da bi se to zlo preprečilo in da bi se obenem tudi odpravilo stiski materinstva, ki potrebuje ob pravem času potrebne nasvete in navodila, je potrebno, da se dosedanjim organizacijam in zavodom, ki služijo za zaščito mater in otrok, pridruži nov člen: posvetovalnica za matere in dom za bodoče matere, ki iz zdravstvenih in socialnih razlogov ne morejo roditi doma. Obe ustanovi naj bi se ustanovili najprej v Ljubljani, kjer je potreba največja, saj je število porodov v ljubljanski ženski bolnišnici vsako leto večje. Leta 1936. so rodile ljubljanske domačinke 1012 otrok; ob dejstvu pa, da se je od 2337 v Ljubljani rojenih otrok rodilo 2129 v porodnišnici, vidimo, da je doma imelo oskrbo samo 208 Ljubljančak, to je okoli 20 odstotkov.

Potrebna sredstva za ustanovitev posvetovalnice in doma za bodoče matere naj bi dala v prvi vrsti Mestna občina ljubljanska, ki je v prvi vrsti poklicana, da nudi zaščito materam, nato banovina, socialna zavarovanja in morda bi se našla tudi karitativna društva, ki bi podprla lepo in potrebno zamisel.

Po proučitvi stanja naših mater in družin je Unija za zaščito dečev sestavila spomenico, katero je izročila Mestni občini ljubljanski in banski upravi in odposlala našim ženskim društvom in zavarovalnim zavodom. Pri anketah o potrebi posvetovalnice in doma za matere so med drugimi sodelovali: dr. B. Dragaš kot predstojnik Doma za zaščito mater in otrok, dr. A. Zalokar kot predstavnica ženske bolnišnice in porodnišnice, ga. dr. A. Šimenc kot zastopnica Higijenskega zavoda in dr. Žitko kot zastopnik Mestnega občine ljubljanske.

V interesu naših mater bi v resnici bilo, da bi mestna občina in banska uprava posvetovalnice in dom za bodoče matere čimprej ustanovile v Ljubljani.

Naše letalstvo

Leto za letom tone v večnost. Ljudje se rodijo in umirajo. Tako prihaja rod za rod. Imena posameznikov se po večini pozabijo. Ljudje ki so živeli, ustvarjali časa vsebino in mu dali obliko, izginejo, za njimi pa ostane njihovo delo kot zapuščina potomcem.

Ko človek prebira zgodovino, si nehoče zaželi, da bi živel v času, ko so se na zemlji odločale velike stvari. Skoraj krivico občuti, da je v vsej svoji namisljeni moči potisnjen ob stran. Če mu pa pokaže, kje naj začne z delom, kje bi se mogel uveljaviti, bo skomignil z rameni in hitro bo našel za svojo komodnost kakšen, vsaj zase veljaven izgovor.

Pri nas je navada, da zlasti ob vsaki novosti, ki se začne uveljavljati, postanemo strašno nezahupni. Namesto da bi sodelovali, gledamo samo od daleč njen razvoj. Ko se pa začnejo kazati uspehi drugod, začutimo, da smo zaostali. In mnogokrat ni več mogoče nadomestiti tega, kar smo zamudili. Ali ni bilo do sedaj skoraj v vsaki stvari tako? Poglejmo naše ceste, naše železnice, pa tudi drugod. Vzemimo sport ali pa filmsko industrijo. Povsod smo daleč za razvojem. In to v veliki meri po lastni krivdi.

Doba, v kateri živimo, se odlikuje s silnim razvojem tehnike. Življenje je postalo nekako hitro, ker so nam iznajdbe našega stoletja skrajšale čas in razdalje. Poglejmo samo radio, film, avtomobilizem, avione. Odkar se je pojavila prva lokomotiva, je prešlo do prvega vlaka 80 let. Od prvega poleta v l. 1903 pa se je v tridesetih letih ustvarila že velika mreža zračnega prometa. Evropska železniška mreža je po pet in dvajsetih letih razvoja imela samo 23.000 km, medtem ko imamo danes v Evropi daleč čez 100.000 km zračnih poti.

Zal se pri nas vse premalo zavedamo velikega pomena, ki ga ima letalstvo. Zato podpiramo organizacije, ki se trudijo, da bi ustvarile zrakoplovstvo tudi pri nas, podpiramo še posebej delo tiste mladine, ki je v prvi vrsti poklicana, da ponese med narod znanje za letalstvo.

Litija

Nevarni ovinek pri pošti, kjer je bilo že nešteto karambolov, je prišel cestni odbor izravnovati. V to svrhu je moral industrialec g. Boris Samša cestnemu odboru odstopiti nad 100 m² vrta, restavrater Šribar pa zidano škarko ob svoji hiši. Z izravnavo tega ovinka bo odstranjena dolgotrajna nevarna prometna ovira, tako da bo ta točka pregledna in bodo vozila odsej gladko pripeljala pred pošto. Vsa dela sopračunana na 36.000 dinarjev.

Vodnjak na litijski postaji že precej časa ne daje več vode, ker se je črpalka polomila. Težko je tako gledati potnike, ki si zaman trudijo ob vodnjaku in črpalji, pa ti ne pride voda, posebno sedaj, ko je vročina in žejna najhujša pri čakanju na osebne vlake, ki imajo zadnje čase velike zamude. Pa tudi stanovalci v postajnem poslopju mo-

Prilijaj? Treba ga je temeljito odkrpati!

Dralle

Redno par kapljic Brezove vode, uspeh je siguran.

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda 1 din; ženitovanjski oglasi 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglas 15 din. - Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. - Pri oglasih reklamnega značaja se računajo enokolišna, 3 mm visoka petlina vredica po 3 din. - Za pisane odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Kam pa kam?

Na Rakitno
vozil avtobus v nedeljo, 24. julija, ob pol 7 izpred Mestnega doma.

Službodobe

Več ključav. pomočnikov za izdelavo steklenic, sprejme Ciril Podraž, ig. št. 147. (b)

Mesarskega

in prekajevalskega pomočnika sprejme. Naslov v upravi »Slovenca« Maribor. (b)

Dobro izurjene pletilje

za links-links stroj ter Nopen stroje št. 12 in 5 sprejme tovarna pletenin na Gorenjskem. Služba stalna. Ponudbe poslati v upravo »Slovenca« pod št. 11336. (b)

Razpis

Občina Črmošnjice, okraj Novo mesto — razpisuje mesto občinske babice. - Prošnjo je vložiti na občino Črmošnjice v skrajšanem roku 10 dneh.

Vajenci

Pekovskega vajenca postenih staršev, z vso oskrbo v hiši, sprejme Tegodrag Podobnikar — pekarna — Škofja Loka, Mestni trg 20. (v)

Trgovina z meš. blagom v Ljubljani sprejme takoj vajenca. — Prednost imajo z dežele. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Posten in zanesljiv« št. 11479. (v)

Auto-motor

Avto »DKW« stisli sedežen, dobro ohranjen, takoj prodam za gotovino 12.500 din. Škofje, Celovška cesta 56. (b)

Stanovanja

ISČEJO:

Dvosobno stanovanje s pritliklami, najraje v bližini centra — iščem za takoj ali pozneje. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Prijeten dom«. (c)

ODDAJO:

Trosobno stanovanje komfortno, poceni oddam za avgust ali september. Posavskega ulica št. 7.

Posvetva

Gostilno

velik gostilniški vrt — gospodarsko poslojje na prometni točki periferije Maribora, prodam. Naslov da uprava »Slovenca« Maribor. (p)

Kunaver Ludvik

gradbeno-strokovno nabavni posredovalec — Cesta 29. oktobra št. 6, telefon 37-33, ima napredaj večje število parcel, kompleksov, posestev, gozdov, trgovskih in stanovanjskih hiš in vil. Pooblaščen graditelj in sodni cenilec za nasvete brezplačno na razpolago. (p)

Parcela

skupno ali razparcelirana, v izmeri ca. 8000 m², napredaj. Lega ob novi državni in banovinski cesti. Pogoji ugodni. Električni, vodovodni, polje. Polje se: Vižmarje 100.

Prodamo

Hišno gobo

zidno plesnobo in lesno gnilobo zatre ozir. prepreči zanesljivo naš »Mikrosol«, Ljublj. komerc. družba, Ljubljana, Levčeva 43. Telefon 24-08.

Vsa lahka letna oblačila

si nabavite najceneje pri Preskerju, Sv. Petra c. 14.

Inventar, gostilniški

in hotelski, komplet — prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11486

Kroglice za balinanje

št. 9-60, dobro ohranjen, poceni napredaj »pri Makedoncu« - Kolodvorska ulica. (1)

Pletilni stroj

št. 9-60, dobro ohranjen, poceni napredaj »pri Makedoncu« - Kolodvorska ulica. (1)

Dotrpel je in nas zapustil soprog, oče, stari oče, brat, gospod

Jože Vindiš

vlakovodja v pokoju in posestnik

Na zadnji poti ga spremimo v soboto, dne 23. julija 1938, ob 4 popoldne k farnemu pokopališču na Sp. Poljskavo.

Maribor, dne 22. julija 1938

Zalujoče družine:

Vindiš, Andrej, dr. Grozinsky ter ostalo sorodstvo

Konči Ahačič:

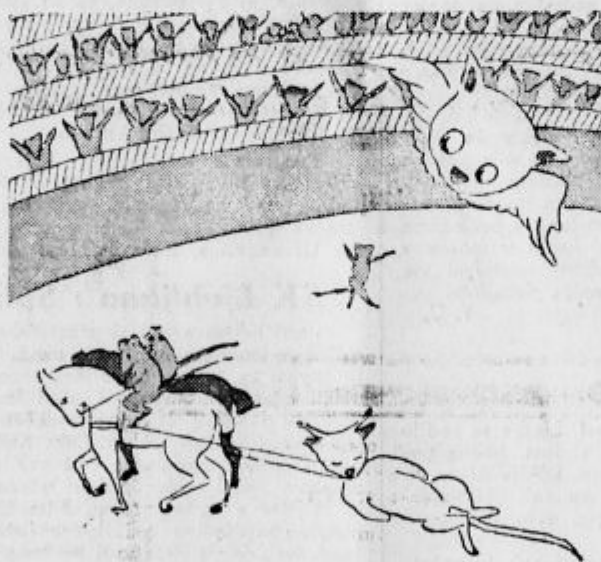
Trije tički

»Adijo, svet!

Zdaj grem umreti! vzdihne Maca zamolklo in že vzleti iz nje dušica, ki jo je začaral v bik-muco moziček Sanjček. Miška zmagovalka pa ponosno stopa po Macinem trupu in se samozavestno priklanja na vse strani.

Končana je igra

in ubito bik-muco odvede s parom konj in osnažijo prostor, da bi igra ponovili z drugo bik-muco. Vse to vidi dušica Maca. Silno zasovraži gnusno krvoločne miši in si zvesto obljubi, da bo odslej ubila vsako miško, čim bo zopet postala prava muca Maca.

Stefan Zeromski:

Zvesta reka

Neprenehoma je morala biti na oprezovanju, bdi in čakati njihovega nenadnega prihoda. To noč se je strah še povečal. Pojavil se je nemir zaradi starejšega gosta, ki se ji je prikupil na prvi pogled. Bala se je, da ga ne doleti na dvorcu kaj hudega. Želela je, da bi že minila ta neskončna, dolga noč in bi se gosta srečno napotila dalje po svoji daljni poti v svobodno domovino. Silila se je, da bi zaspala, pa nikakor ni mogla. Prišli so trenutki, da je trepetala kot list. Prišla je v smrtni grozi. Zdelo se ji je, da gospodari zopet Dominik po hiši. Uho se je vpilo v tišino in lovilo šum, ki se morda ni niti pojavil. Nekaj je šlo, švignilo skozi sobe. Zaječalo je... in zaklicalo v smrtni tišini. Deske starih tal so škripale. V daljavi je prasknilo... Ali so zaječala vrata? Tako je bilo, kot bi moral nekdo zavpiti, pa ni mogel iztisniti glasu. Se hip, pa bodo zabobneli sodi, ki jih bo pričel metati izpod stroga na tla...

In naslonila se je na komolec in poslušala. Ranjeni vstaš je zaspal in težak sen je objel docela tudi gosta.

Salomeja je uprla oči v praznino in hipoma se ji je zazdelo, da vidi Dominikov obraz. Na odprtih vratih stoji z roko na ustih, ko da duši sam v sebi krik. Noče zakricati, pa se tudi ganiti ne more. Mrzel veter potegne skozi sobo, pihlja lase s čela... siple zono po telesu...

Z ruto se je odela čez glavo, z lasmi preko oči in se vrgla v grozi na vzglavje, da ne bi videla. Tedaj pa se spusti nanjo nenadoma sen in jo osreči z urami dolgega zaželenega počitka. Ko da se je polagoma pogreznila v brezdanjo temo. Malo prej je naslonila čelo na vzglavje in se pokrila, da ne bi videla prikazni — bila

je še črna noč, sedaj pa gledajo odprte oči ju-tranji svet. Bela proseja plošča v polmračni sobi... Kanarček poje svojo zgodnjo pesmico... Kaj je to? — Peket in topot? — Dominik razmetava sode! Zopet topot! Zopet! Sveča nebesa!

Razpre oči... Sede na postelji. Zopet topot! Zdrzne se iz zaspalca. In spoznala je. S kopiti butajo ob okna. Po vratih! Plane na noge in se opoteče kot pijana. Kaj početi? Koga poklicati? Vsi spe! Ropotanje se čuje od vseh strani. Nato klic, ki ga je že dobro poznala, ki je zledenil kri po žilah in zamrznil mozeg v kosteh: »Odprli!

Kuhinjska vrata tiho zaškripljejo. Ščepan priteče po prstih — ves blede, trepetajoč in prestrašen. Plane v salon in prične buditi nočna gosta. Zgrabi ju za lase, bije s pestjo v prsa in trese na vso moč. Naposled ju zbudi. Planeta! Posluhmeta! Butanje na vrata ju spravi naposled na noge. V trenutku sta v hlačah in škornjih. Mlajši si je ogrnil tudi že suknjo, starejši, ki je ne more takoj najti, vrže usnjato torbo preko glave. Zunaž so trgali oknice. Razbito okno se je žvenketajoč razletelo, in vojaki so začeli plezati v dvorec. Vsi dohodi so bili obkoljeni. Lomastenje se je čulo od vseh strani. Medtem je prepeljal Ščepan komisarja že v Dominikove sobe. Odprl jima je vrata in ju potisnil notri. Bli-skovito sta premerila salon s sodi in planila v malo sobo. In začela sta previdno odpirati okno, kar opazita pod njim dva vojaka, ki sta se hoteli povzpeti na okno Olbromski in tovariš se skrijeta za okno in pregledata svoje samokrese. Ščepan pa ju je tačas že zapustil in odhitel po-magat gospodični Salomeji; na žimnici sta od-nesla ranjenega kneza v Dominikov salon in ga spustila v veliko kad. Nato sta se umaknila v sobo z tujcem. Mlajši gost je čepel za oknom in čakal vojakov. Kar se pojavi na odprtem oknu čepica vojaka, ki se je hotel spaziti v so-bo, in tisti hip mu je že nastavlil tovariš Olbrom-skega samokres na čelo in ga sprožil. Vojak se

je prekopnil vznak. Drugi strel je podrl dru-gega dragonca.

Iz notranjosti dvorca pa je prihajalo v tem že ropotanje, razbijanje in vpitje vojakov, ki so premetavali stanovanje. Udrli so vanj skozi vrata in okna. Treba je bilo bežati pred zasle-valci. Olbromskemu in njegovemu tovarišu je bila pot odprta, odkar sta pobila ona dva vo-jaka. Oprijemši se okenskega okvira sta se pri-čela spuščati po grapavem zidu na tla. Pri vходу na dvorišče pred razbitimi glavnimi vrati je bilo privezanih približno petnajst konj, ki so jih razjahali dragonci, ko so šli osvajat dvorec. En sam vojak, ki je sedel v sedlu, je pazil na konje. Tovariš Olbromskega plane na vso moč kar na-favnost proti konjem in vojaku. Iz daljke nekaj korakov potegne izza pasu drugi samokres, spro-ži, rani in podre na tla dragonca, ki je stražil konje. Nato se pa zaviti v zaletu na najbližjega konja, odveže z leve v plotu vojke, obrne na mestu konja, ga prične šibati z vojkami in iz-gine kot blisk skozi glavna vrata. Olbromski je preskočil plot in hotel storiti isto kot njegov tajnik, pa mu ni uspelo več. Ko so vojaki čuli strele in pri oknih opazili, kaj se godi, so od-hiteli h konjem ter Olbromskemu zaprli pot. Ko je to opazil, je preskočil še nekaj podrtih plotov in začel bežati kar na slepo preko vrta v dolino, ki se je spuščala proti reki.

Gospodična Salomeja je stala pri oknu in gledala te prizore, ki so se izvršili desetkrat bolj hitro, nego bi se dalo povedati z besedami. Prijela se je krčevito z rokama za okvir okna in strmela za mlajšim komisarjem, ki je drvel na brzem dragonskem konju v megli brizgajo-čega blata in talečega se snega po poti k mostu. Po mostu preko reke se je zapodil kar čez trav-nike in trate v najhujšem diru. Sklonil se je in se stisnil na vrat konja, da se ga je komaj opazilo. Zrebec je postal v najostrejšem diru vse nižji in vse daljši. Kot čudežen ptič je švigal preko nižave. Šest dragoncev se je bliskoma spu-

stilo za njim na konjih. In naenkrat so se za-čeli pojavljati nad njimi modri oblaki dima. Streljali so na begunca, pa brezuspešno, kajti neprestano je še dirjal in podil proti gozdo-vom. — In naposled je izginil.

Gospodična Salomeja se je sklonila čez okno in iskala z očmi starejšega komisarja... Pa jo je Ščepan prijel za roko in jo skoraj neza-vestno pod vtisom tega, kar je videla ravnokar, potegnil za seboj. Tudi pri skritem vstašu ji ni dovolil obstati. Čim najhitreje sta mogla, sta se splazila po hodniku do vrat, s katerih so se vojaki odstranili, in zbežala neopazeno čez vrt v reber. Ščepan je tekkel živo kot deček, le mr-mral je nekaj in vlekel gospodično Salomejo za seboj. Za prvim večjim grmom pa se je potulil kot lisica, in tudi svoji spremljevalki je velel isto. Nato sta pa začela kukati izza grmovja, kaj se godi v dolini. Preko gola drevja sta vi-dela v toplem jutranjem svitu ob reki nekaj strašnega, čula sta strele in živinsko vpitje... Gospodična Mija je onemela Roke so se prijelo krčevito za osto bodicevje. Telo se je zabi-balo in onesvestila se je. Ščepan jo je pričel obujati k zavesti in jo trl po sencih s kepami počrnelega snega, ki je ležal v globini sredi bodicevega grma.

Medtem pa je bojeval Hubert Olbromski na bregu reke svoj poslednji boj. Dragonski častnik Vjesnjec, ki je že preiskoval niezdol-ski dvorec in blaznel od silne ljubezni do gospo-dične Salomeje, je preganjal po nalogu svojih zapovednikov komisarja narodne valade iz kraja v kraj in ju slednjič došel po sledu na dvorcu. S hodnika je videl, da je eden od njiju pobegnil na dragonskem konju. Rečeno mu je bilo, naj ujamе oba živa ob priliki preročevanja. Izvršil je povelje zelo točno. O pravega časa je prispel. In zato je sedaj kar plamtel od žive želje, da ujamе vsaj drugega. Kričel na ves glas je oddiral z vojniki proti reki. Vpil je:

KOLESA

najnoviji letošnji modeli v največji izbiri napredaj po neverjetno nizkih cenah

Nova trgovina

Ljubljana - Tyrševa cesta 36 (nasproti Gospodarske zveze)

Pristne domače salame

in polnomasten polemen-dolski sir — dobite pri I. Buzzolini, Lingarjeva ulica, delikatesa. (1)

Sveže slive, hruške

spingle kg 3.25—3.75 din franko vozina, razpošilja košare 45 kg — G. Drechsler, Tuzla. (1)

Restavracija

v centru Ljubljane, z lepim vrtom in stanovanjskimi prostori, — dobro vpeljana, letno potoci do 300 hl vina, z vsem modernim inventarjem, dolgoročna pogodba, zaradi rodbinskih razmer napredaj resnemu interesu s primernim kapitalom. Posredovalec izključen. Pojasnilo daje »ABC«, Ljubljana, Medvedova 8, telefon 24-44. (1)

Pohištvo

Velika zaloga

kvalitetnega pohištva! - Spalnica orehova, 13 komadov, popolnoma vezana, 7.500 din. 5-letna garancija! Uradnikom tudi na obroke. Malenšek, Celovška cesta 258. (8)

Letovišče

V mirnem kraju

na Gorenjskem, v smeri Škofja Loka-Kranj, pri železniški postaji, se išče za daljšo dobo za 2 osebi popolna oskrba. - Ponudbe s ceno na upravo »Slovenca« pod »Letovanišče«. (b)

Kupimo

Maline kupim

do 2 vagona ali manj. - Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Denar lahko naprejš« št. 11252. (k)

Čoln

na pol športne oblike — najmanj 4 m dolg, ne čez 50 kg težak, nov ali malo rabljen, kupim. - Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Takojs« št. 11488.

Sirite »Slovenca«!

Obiščite

POSTOJSKO JAMO

(Postojna pri Trstu in Opotini, Italija)

Največje podzemsko čudo sveta

Električna razsvetljava — Motorna železnica — Odprta celo leto — Izkoristite nakazila za hotele in bencin ter znižanje vozine na želez. (50-70%) Pojasnila: ENIT, Petra Kociča br. 6, Beograd in vsi ostali potniški in prometni biroji.

dobro obrit — dobre volje

ROT BART

Glavno skladišče za Jugoslavijo: Hinko Mayer i drug, parf. oddelek, Zagreb.